

آسمانی

سرکه های

ایمان آسمانی

بسم الله الرحمن الرحيم

فرازی بر طب اسلامی

آشنایی با بهترین سرمه ها و روش ساخت آنها

برگرفته از کتاب دو جلدی عود و عطر آسمانی

منابع: کتب معتبر شیعی

به قلم ایمان آسمانی

فصل ها:

۲	مقدمه ◇
۳	سرمه ائمه ◇
۱۱	سرمه کافوری ◇
۲۰	سرمه عنابی ◇
۲۱	سرمه نُشادر ◇
۲۶	سرمه توتیا و هلیله ◇
۳۲	سرمه اُبان ◇
۳۸	سرمه در احرام (حج) ◇
۳۹	میل سرمه و سرمه دان ◇
۳۹	نکات استفاده برای آقایان و بانوان ◇
	بیشتر بدانیم :
۴۱	تقویت کننده های چشم ◇
۴۷	داروی شافیه ◇

مقدمه

سرمه ماده ای طبیعی ست که بر گرفته از مواد موافق با ساختار خلقتی چشم است، که با اهداف پیشگیری، درمان و زیور چشم و صحت بدن (مردان و زنان) مورد استفاده قرار می گیرد.

سرمه ها دارای ساختار مختلفی هستند و خواص مختلفی را شامل می شوند. از جمله این خواص می توان به موارد پیشگیری و درمان بیماری هایی مانند: شب کوری، کور رنگی، خارش و سوزش چشم، بسته شدن مجرای اشکی، کیست پلک، آب مروارید، آب سیاه، اشک ریزی بیش از حد، درد چشم، ضعف چشم، قوز قرنیه، آستیگماتیسم، افتادگی پلک، کم پشتی مژه و موی ابرو و سر، بد بویی بدن، بدبویی و پوسیدگی دهان و دندان، کم نور بودن صورت، ضعف و خستگی در عبادات و مراقبات و اعمال روزانه، بلغم سر و چشم ها، خواب سنگین و کم انرژی، و... اشاره کرد.

سرمه ها نباید دارای مواد روغنی سوخته و غیر سوخته ی اشباع و یا دوده های سمی و کربن تغلیظ شده باشند. این مواد با ایجاد انسداد در مجاری و منافذ چشم باعث خشکی، تیرگی بصر، ضعف چشم و بینایی و آسیب های مختلفی می شوند. از این جمله می توان به سرمه هایی که از دوده ی دانه های روغنی مثل (سرمه ی هفت مغز و...) اشاره کرد. سرمه هایی که از فرایند دوده گیری بدست می آیند بسیار سمی، مضر و آسیب زننده هستند و از سوزاندن مواد تهیه می شوند. حال آنکه سرمه های با کیفیت و درمان کننده و زیور کننده ی ارائه شده توسط معصومین علیهم السلام، از مواد طبیعی بدون سوزاندن و بدون آسیب های مختلف تشکیل شده اند. از جمله ی این موارد سرمه ی ائمه و کافوری می باشد که از کیفیت و سلامت بسیار بالایی برخوردار بوده و موجبات پیشگیری و درمان بسیاری از بیماری های چشم را فراهم می آورند. توجه داشته باشید که این سرمه ها از دوده تشکیل نشده اند و فاقد چربی های سوخته، اشباع و تغلیظ شده می باشند. همچون سایر اشخاص نفع جسته و مقید شده به سرمه های اسلامی، کسانی که به مدت یک سال به طور منظم (متناسب با فرمول) از این سرمه ها استفاده کنند، حتما نتایج حیرت آور آنها را مشاهده خواهند کرد و دیگر آنها را نخواهند کرد! در ادامه با هر کدام از این سرمه ها بیشتر آشنا خواهیم شد.

این مکتوب برگرفته از کتاب دو جلدی عود و عطر آسمانی می باشد؛ و با هدف معرفی موضوعی سرمه های اصلی و مفید، تبیین و منتشر شده است. امیدوارم که مورد استفاده ی شما عزیزان واقع گردد.

با احترام

ایمان آسمانی

سرمه اِثمد

”كُهْلُ الْاِثْمِدِ“ که در فارسی به آن سرمه اثمِد یا سرمه سنگ اثمِد می گویند، گونه ای از مواد معدنی ست که عموماً از نظر جهانی کمیاب است و تقریباً در مناطق دور و فقیر از آن سنگ، با قیمت بالایی به فروش می رسد. البته باید دانست که بصورت تخصصی سرمه سنگ با سرمه سنگ اثمِد دو چیز متفاوت هستند (که در این مکتوب آنها را معرفی خواهم کرد). باید بیان کرد که سرمه سنگ دارای جلای سیاه و خاکستری (تقریباً شبیه به مغز مداد یا گرافیت) بوده و در ایران (اصفهان و...) نیز یافت می شود و از آن به عنوان سرمه استفاده می شود، که روش فرآوری آن اندکی با سنگ اثمِد متفاوت است. با این حال سنگ اثمِد به صورت طبیعی در کوه های مکه و مدینه و منطقه ای از هندوستان که با نام ”اصفهان“ شهرت دارد و همچنین استان های اصفهان، ایلام و کرمانشاه در ایران یافت می شود. البته در مناطق دیگر جهان نیز به صورت جزئی یافت می شود، اما این مناطق به عنوان منابع اصلی محسوب نمی شوند. یافتن این سنگ به صورت خالص کار مشکلیست و بعضاً با ترکیبات دیگری یافت می شود؛ که همین مسئله باعث می شود که به صورت های مختلفی در طبیعت یافت شوند مثل (تغییرات طیف رنگ و نوع رسوب و سختی). اما تقریباً در اکثر موارد دارای عنصر آرسنیک (As سولفید آرسنیک) است. این سنگ گاهی با ترکیبات قوی تا ضعیفی از آهن Fe، نقره Ag، گوگرد S، مس Cu، منیزیوم Mg، منگنز Mn، روی Zn، سرب Pb، بیسموت Bi، کلسیوم Ca و نیکون Ni رسوب می کند و این مقادیر در نمونه های مختلف بعضاً موجود و یا گاهی ناموجود هستند، و دُرّ مقادیر موجود بر حسب شرایط منطقه و رسوبات حاضر در بستر شکل گیری، متفاوت خواهد بود.

این سنگ یا به عبارتی نیمه فلز با نام علمی آنتیمُن یا آنتیمانی ANTIMONY و نماد عنصری Sb در جدول تناوبی عناصر معرفی و شناخته می شود.

در تصاویر زیر نمونه هایی از ائمد و سنگ سرمه را مشاهده می کنید:

سنگ ائمد (خالص)

تصویر مقابل نمونه ی خالصی از ائمد یا آنتیمانی می باشد؛ که متعلق به منطقه ی اصفهان در کشور هندوستان است.

همانطور که مشاهده می شود از براقیت فلزی بالایی برخوردار است و بیشتر شبیه به فلز نقره و یا آلومینیوم است. البته نمونه های متفاوتی از ائمد در هندوستان و گاهها مکه و مدینه و سایر نقاط جهان یافت می شود.

فرمول عنصری Sb

نام علمی ANTIMONY

سنگ ائمد (ناخالص)

تصویر مقابل نمونه ای ناخالص از سنگ ائمد موجود در ایران است. این سنگ در مناطقی چون مکه، مدینه، هند، پاکستان، ایران (اصفهان، ایلام، کرمانشاه و ...) یافت می شود. همانطور که مشاهده می شود بخاطر وجود عناصر دیگر دارای رنگی تیره و نسبتاً خاکستری می باشد.

سنگ سرمه (مناسب درمان)

تصویر مقابل نمونه ای از سنگ سرمه ی اصفهان در ایران است؛ که از جمله عناصر موجود در آن آهن است. همانطور که مشاهده می شود ساختاری لایه لایه و شکننده دارد و هم رنگ مغز مداد یا همان گرافیت است. در زمان استفاده رنگ خاکستری روشن از خود بجای می گذارد، و خواص درمانی دارد.

سنگ ائمد (ناخالص)

تصویر مقابل نمونه ای ناخالص از سنگ ائمد است که از ترکیباتی همچون: کروم، تنگستن، منگنز، آنتیمانی (یا ائمد)، بیسموت و سرب تشکیل شده است.

این سنگ همچون سنگ سرمه دارای رنگی تیره بوده ولی براقیت سنگ سرمه در نمونه ی قبل را ندارد.

همانطور که مشاهده می شود این نمونه هم به صورت لایه لایه رسوب کرده است.

سنگ اِثمد که به صورت سولفید مورد استفاده قرار می گیرد دارای بیش از ۱۶ نمونه ی متفاوت است. و طبق تحقیقات دانشگاه های مختلف از جمله دپارتمان داروسازی دانشگاه پادشاه عبدالعزیز در عربستان سعودی و ارائه ی مقاله ی تحلیل علمی با عنوان:

KOHL AL-ETHMED

KING ABDULAZIZ UNIVERSITY, JEDDAH, SAUDI ARABIA

JKAU: Med. Sci., Vol. 15 No. 4, pp: 59-67 (2008 A.D. / 1429 A.H.)

اعلام داشتند که سرمه ی اِثمد معرفی شده توسط حضرت رسول اکرم صلوات الله علیه و آله برای چشم بسیار مفید بوده و شامل مواد معدنی مفیدی برای پرده ی اشک است و این آنزیم ها برای مبارزه با میکرو ارگانسیم های معلق در هوا بسیار مفید است. و تحقیقات برای مشخص کردن مقدار تاثیر این عنصر در رشد مو و مبارزه با میکروب ها ادامه دارد.

نمونه ی توصیه شده ی آن توسط حضرت رسول اکرم صلوات الله علیه و آله که همان سنگ اِثمد خالص اصفهان (هندوستان) می باشد فاقد عنصر سرب بوده و بسیار مفید و قابل توجه است.

البته روش های فرآوری این سنگ نیز کمک بسزایی در از بین بردن و خارج ساختن مواد غیر لازم در آن شده است. در ادامه به برخی از آن اشاره خواهیم کرد.

توجه داشته باشید که هر نوع سنگی که رنگ سیاه یا خاکستری داشته باشد را نمی توان به عنوان سرمه مورد استفاده قرار داد. و باید توجه داشت که هر نمونه از سنگ اِثمد و سنگ سرمه فرآوری های مخصوص به خود را طلب می کنند. در صورت یافتن چنین سنگ هایی برای شناسایی آن حتما از متخصصین یاری جوئید.

نکته ی دیگر اینکه امروزه سرمه هایی با نام اِثمد در بازار جهانی موجود است که اصل نیست، از نشانه های اِثمد اصل این است که رنگی تقریباً خاکستری دارد و ذرات آن به زیر نور، بازتابی اکلیل مانند از خود نشان می دهند؛ همچنین توسط آهنربا جذب نمی شوند، از قیمتی نسبتاً بالاتر از دیگر سرمه ها برخوردار هستند و در نهایت زمانی که بر روی پوست کشیده می شوند رَدی سیاه و ماندگار از خود بجای می گذارد. (این روش ها موارد تشخیص عمومی محسوب می شوند.)

فرآوری عمومی سنگ اِثمد: (تمام گونه ها)

برای از بین بردن تاثیرات آزاردهنده ی مواد مازاد موجود در سنگ اِثمد (مثل خارش جزئی) می توان از روش های متفاوتی استفاده کرد که در ذیل به برخی از آنها خواهیم پرداخت:

روش اول: سنگ اِثمد را از هرگونه آلودگی شسته و به تکه

های کوچکی تقسیم کنید، سپس آنها را در ظرفی از جنس چینی (یا ظروف غیر فلزی و پلاستیکی) ریخته و به روی آن مقداری آب ریخته، به حدی که آنها به طور کامل در آب غرق شوند. هر سه روز یک بار آب آن را تعویض کرده و این عمل را تا چهل روز پیاپی تکرار کنید. پس از گذشت این مدت زمان، آنها را در یک هاون سنگی به خوبی کوبیده و سپس آسیاب کنید به قدری که ذرات آن به گرد تبدیل شود. در نهایت مورد استفاده قرار دهید.

روش دوم: سنگ ائمد را از هرگونه آلودگی شسته و به تکه های کوچکی تقسیم کنید، سپس در ظرفی از جنس چینی (یا ظروف غیر فلزی و پلاستیکی) ریخته و به روی آن مقداری آب جوش ریخته تا کاملا در آب غرق شوند، و هر سه روز یک بار آب (جوش) آن را تعویض کنید. این عمل را تا بیست روز ادامه دهید و در نهایت آن را در هاون کوبیده و آسیاب کرده تا ذرات آن به گرد تبدیل شود. در نهایت مورد استفاده قرار دهید.

روش سوم: سنگ ائمد را از هرگونه آلودگی شسته و به تکه های کوچکی تقسیم کنید، سپس در ظرفی از جنس چینی (یا ظروف غیر فلزی و پلاستیکی) ریخته و به روی آن مقداری آب جوش ریخته تا کاملا در آب غرق شود، و هر روز یک بار آب (جوش) آن را تعویض کنید. این عمل را تا ده روز ادامه دهید و در نهایت آن را در هاون کوبیده و آسیاب کرده تا ذرات آن به گرد تبدیل شود. در نهایت مورد استفاده قرار دهید.

روش چهارم: سنگ ائمد را از هرگونه آلودگی شسته و به تکه های کوچکی تقسیم کنید، سپس در ظرفی از جنس چینی (یا ظروف غیر فلزی و پلاستیکی) ریخته و به روی آن مقداری شیر گاو از قبل جوشیده بریزید به قدری که تا ارتفاع ۵ سانتی متر روی سنگ ها را بپوشاند و این ترکیب را به مدت ۲۴ ساعت رها کنید، سپس شیر را ریخته و سنگ ها را بشوید، مقداری آب را به درون ظرف ریخته و یک مشت نمک اندرانی (در ازای هر لیتر آب) به آن بیافزایید و خوب مخلوط کنید تا نمک ها کاملا حل شوند. سپس سنگ ها را اضافه کنید و به مدت سه شبانه روز درون آب و نمک اندرانی رها کنید. و هر روز آب و نمک را تعویض و تازه کنید. پس از آن به مدت پنج روز سنگ ها را در آب خالص قرار داده و هر روز آب آن را تعویض کنید. در نهایت آن را در هاون کوبیده و آسیاب کرده تا ذرات آن به گرد تبدیل شود. در نهایت مورد استفاده قرار دهید.

روش پنجم: سنگ ائمد را از هرگونه آلودگی شسته و به تکه های کوچکی تقسیم کنید، سپس در ظرفی از جنس چینی (یا ظروف غیر فلزی و پلاستیکی) ریخته و به روی آن مقداری آب و نمک اندرانی (به روش قبل) ریخته و به مدت ده روز رها کنید. و محلول را هر روز تعویض و تازه کنید. در نهایت آن را در هاون کوبیده و آسیاب کرده تا ذرات آن به گرد تبدیل شود. در نهایت مورد استفاده قرار دهید.

توجه شود که در روز آخر قبل از کوبیدن سنگ ها، باید اجازه دهید که سنگ ها کاملا خشک شوند تا آسیاب کردن آنها راحت تر صورت پذیرد.

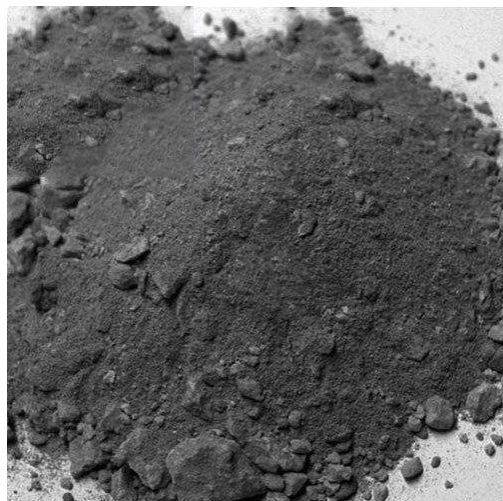
نکته: پس از آسیاب سنگ، حتما باید آنها را از الک ریز عبور دهید و دوباره آسیاب کنید تا هیچ گونه ذره ی درشت و آزار دهنده ای در آن باقی نماند.

فرآوری عمومی سنگ سرمه (درمانی)

جهت فرآوری نمونه ی سنگ سرمه ی معرفی شده در بالا، تنها کافیست سنگ سرمه را از هرگونه آلودگی شسته و به تکه های کوچکی تقسیم کنید، سپس مقداری آب را (به اندازه ای که سنگ ها در آن غرق شوند) به روی شعله قرار دهید، زمانی که آب شروع به جوشش کرد، سنگ ها را اضافه کنید، در این مرحله باید به طور دقیق این سنگ ها به مدت یک ساعت در آب درحال جوشش باقی بمانند. سپس آنها را بیرون آورده و پس از سرد شدن به خوبی در

هاون کوبیده و به درون ظرف درب دار فلزی ریخته و بر روی شعله ی زیاد قرار دهید. درب ظرف را گذاشته و اجازه دهید پودر سنگ به مدت سی دقیقه تحت حرارت بالا پخته شود (بدون آب و هر ماده ی دیگری). پس از گذشت این مدت زمان، ظرف را از شعله جدا کرده و درب آن را تا زمان خنک شدن بسته نگهدارید. سپس آنها را

شسته و در نهایت در هاون کوبیده و آسیاب کرده تا ذرات آن به گرد تبدیل شود. در نهایت مورد استفاده قرار دهید. پودر حاصل از این فرایند به رنگ خاکستری نسبتاً روشن است.

توصیه می کنم پس از مرحله ی آخر اجازه دهید این پودر به مدت ۲۴ ساعت استراحت کند و سپس مورد استفاده قرار دهید.

نکته: پس از آسیاب سنگ، حتماً باید آنها را از الک ریز عبور دهید و دوباره آسیاب کنید تا هیچ گونه ذره ی درشت و آزار دهنده ای در آن باقی نماند.

تأثیرات

سنگ اِثمد: پیشگیری از انواع مختلفی از بیماری های چشم و همچنین درمان در مواردی که شبها به عدد ۷ میل کشیده شود. از جمله فوایدی که این سرمه دارد را میتوان به این شرح آورد: آب مروارید، گلوکوم، ضعیفی، قوز قرنیه، شب کوری، کور رنگی، خارش، ضعف بینایی، آستیگماتیسم، سوزش، بسته شدن مجرای اشکی، کیست پلک، بلغم چشم، بدبویی دهان و دندان، بدبویی تعرق، تلخی کام و اشکریزی بیش از حد؛ همچنین کمک به تعدیل فشار چشم، بیرون راندن آلودگی ها از چشم، پیشگیری از آب مروارید و آب سیاه و کمک به درمان ضعف بینایی و تیرگی تصاویر در صورتی که هر شب هفت میل کشیده شود. زیور کننده چشم، افزایش نور صورت، یاری دهنده بدن در انجام اعمال روزانه و داشتن خوابی سبک، و یاری کننده در زمان عبادت و سجده های طولانی، پاکسازی خازنان ناحیه سر، رویاننده موی سر و مژک و آرامش اعصاب و بسیاری تأثیرات مفید دیگر... .

سنگ سرمه: سنگ سرمه ای که پیش از این معرفی شد دارای تاثیراتی تقریباً شبیه به سنگ ائمد است، البته نه به وسعت آن، از این سنگ می توان در مواردی همچون، تعدیل فشار پشت چشم، آرامبخش اعصاب، کمک به درمان کم خوابی، کاهش حرارت کره ی چشم و ... اشاره کرد. این سنگ برعکس سنگ ائمد بعد از استفاده اثر زیادی از خود بجای نمی گذارد و ردی روشن از رنگ خاکستری بجای می گذارد.

باید دقت کرد که منظور از سرمه سنگ در احادیث، همان سنگ ائمد است و نه این سنگ!

روش های مصرف

سنگ ائمد: اگر برای پیشگیری مورد استفاده قرار می گیرد، هر شب به تعداد سه تا پنج مرتبه در چشم کشیده شود، و از چشم راست شروع و به چشم راست ختم کند. و اگر برای درمان مورد استفاده قرار می گیرد، هر شب به تعداد هفت مرتبه در چشم کشیده شود و از چشم راست شروع و به چشم راست ختم شود. از حضرت امام رضا علیه السلام منقولستکه هر که را ضعف در باصره بهم رسد هفت میل از سرمه ائمد در وقت خواب در چشم کشد چهار در چشم راست و سه در چشم چپ . حلیه المتقین / باب دوم / فصل نهم / در آداب سرمه کشیدن در جاهایی که موی سر و ابرو میریزد، سرمه ی ائمد به آن مالیده و شب تا صبح بماند. البته بعد از اینکه داروی پوستی زده شد. این عمل برای افراد واجد شرایط باید تکرار شود در کنار سرمه کشیدن البته.

سنگ سرمه: مصرف این سرمه نباید روزانه باشد بلکه برای بهره گیری از تاثیر مفید آن باید از آن به صورت یک روز در میان استفاده کرد. و استفاده به صورت روزانه اصلاً توصیه نمی شود. تعداد دفعات مصرف همچون سنگ ائمد می باشد. همچنین فقط در روز باید مورد استفاده قرار بگیرد و نه هنگام شب.

همانگونه که سنگ ساب با سایش بر سطح چاقو باعث تیز شدن آن می گردد، زبری سنگ سرمه نیز با سایش و اصطکاک بوجود آمده، باعث سائیده شدن سطح قرنیه شده و سلول های مرده را از سطح چشم جدا کرده و تولید سلول های نو و تازه را در پی دارد؛ اگر فردی مقید به استفاده از سرمه باشد، ابدأ دچار مشکلات چشم و ضعف آن نخواهد شد. دقت کنید از آنجایی که سرمه یک ماده ی سمی ست، لذا به بینی وارد نشود یا داخل دهان نرود. همچنین در زمان آسیاب سرمه از ماسک و دستکش استفاده نمایید.

روایات وارد شده:

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم:

عَلَيْكُمْ بِالْإِئْمِدِ؛ فَإِنَّهُ مَنبَتَةٌ لِلشَّعْرِ، مَذْهَبَةٌ لِلْقَدَى، مَصْفَاءٌ لِلْبَصْرِ.

بر شما باد سرمه با ائمد؛ چرا که مایه رویدن مو، از میان رفتن آلودگی و صفا یافتن دیده است.

منبع: المعجم الأوسط، جلد ۲، صفحه ۱۱، حدیث ۱۰۶۴ عن محمد بن الحنفیه، کنز العمال، جلد ۶، صفحه ۶۴۶، حدیث ۱۷۲۰۵ نقلاً عن حلیة الأولیاء وکلاهما عن دعائم الإسلام، جلد ۲، صفحه ۱۴۶، حدیث ۵۱۷ نحوه، بحار الأنوار، جلد ۶۲، صفحه ۱۵۱، حدیث ۲۶ دانش نامه احادیث پزشکی: ۱ / ۳۰۰

قال الرضا (عليه السلام): «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْتَحِلْ؛ کسی که به خدا و آخرت ایمان دارد سرمه

بکشد». (مجلسی، ۷۳/۹۷)

قال الباقر (عليه السلام): «الْاِكْتِحَالُ بِالْاِثْمِ يُنْبِتُ الْاَشْفَارَ وَ يَحِدُّ الْبَصَرَ وَ يَعِينُ عَلَي طُولِ السُّجُودِ؛ سرمه با اثم مژگان را برآرد و چشم را تیز کند و به دراز کردن سجده کمک کند». (مجلسی، ۷۳/۹۷)

فقه الرضا (عليه السلام): «إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَكْتَحِلَ فَخُذِ الْمِيلَ بِيَدِكَ الْيَمْنَى وَ اضْرِبْهُ فِي الْمُكْحَلَةِ وَ قُلْ بِسْمِ اللَّهِ فَإِذَا جَعَلْتَ الْمِيلَ فِي عَيْنَيْكَ فَقُلِ اللَّهُمَّ نَوِّرْ بَصْرِي وَ اجْعَلْهُ فِيهِ نُوراً أَبْصُرُ بِهِ حَقَّكَ وَ اِهْدِنِي إِلَى طَرِيقِ الْحَقِّ وَ أَرْشِدْنِي إِلَى سَبِيلِ الرَّشَادِ اللَّهُمَّ نَوِّرْ عَلَيَّ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي؛ چون خواهی سرمه کشی میل را به دست راست گیر و در سرمه دان بزن و بگو: بسم الله و میلش در چشم نهادی بگو: بار خدایا روشن کن چشمم را و نوری در آن نه که حق تو را ببینم و رهنمایم به راه حق و بکشانم به راه درست. بار خدایا دنیا و آخرتم را نورانی کن». (مجلسی، ۷۳/۹۵؛ دانش نامه احادیث پزشکی، ۳۰۰-۱/۳۰۱)

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله): «إِذَا اِكْتَحَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَكْتَحِلْ وَ تَرَأً؛ هر کس از شما سرمه کشید به شمار دفعات فرد، سرمه بکشد (حال یا هر چشمی را فرد سرمه بکشد به شمار دفعات فرد، یا جمع دفعات سرمه کشیدن هر دو چشم فرد باشد)». (دانش نامه احادیث پزشکی، ۳۰۵-۱/۳۰۴)

پیغمبر (صلی الله علیه و آله) را شیوه بود که در چشم راست سه میل می کشید و در چپ دو تا و فرمود: هر که خواهد سه بار سرمه بکشد و هر زمانی خواهد، هر که کم و بیش کند گناهی ندارد، بسا روزه بود و سرمه می کشید و سرمه دانی داشت که در شب از آن سرمه می کشید و سرمه او اثم بود. (آداب و سنن، ترجمه جلد ۱ بحار، ص ۶۴)

امام صادق (عليه السلام): «چهار چیز سبب نورانیت سیمای انسان می شود. نگاه کردن به صورت زیبا، آب جاری، سبزه و سرمه کشیدن در هنگام خواب». (آداب و سنن، ترجمه شانزدهم بحارالانوار، ص ۶۲)

امام صادق (عليه السلام) فرمودند: «سرمه وقت خوابیدن امان می سازد از آب آوردن چشم» **جلوگیری از آب سیاه و آب مروارید**. (همان، ص ۶۴)

الامام الصادق (عليه السلام): «الْكُحْلُ يُعْذِبُ الْفَمَ؛ سرمه کشیدن دهان را تر و تازه می کند».

الامام الصادق (عليه السلام): «الْكُحْلُ بِاللَّيْلِ يُطَيِّبُ الْفَمَ وَ مَنْفَعَتُهُ إِلَى أَرْبَعِينَ صَبَاحاً؛ سرمه کشیدن در هنگام شب دهان را خوشبو می کند و منفعت آن تا ۴۰ روز باقی می ماند». (دانش نامه احادیث پزشکی، ۳۸۹-۱/۳۸۸)

قال النبي (صلي الله عليه وآله): «الْبَسْوَا مِنْ ثِيَابِكُمُ الْبَيْضِ وَ كَفَنُوا فِيهَا مَوْتَاكُمْ وَ مِنْ خَيْرِ اِحْكَالِكُمُ الْاِثْمَ اَنْهَ يَجْلُو الْبَصَرَ وَ يَنْبِتُ الشَّعْرَ» لباسهائتان را از پارچه های سفید انتخاب کنید و مردگانتان را در پارچه های سفید کفن نمائید و سرمه هایتان را از اثم، که بهترین نوع سرمه است برگزینید، که سرمه اثم باعث جلای چشم و رشد موها میگردد. السنن الكبرى، جلد ۳، صفحه ۲۴۵. شبیه این روایت در مستدرک الوسائل، جلد اول، آداب الحمام، باب ۳۰، جلد اول، نیز آمده است.

حسن بن جهم می گوید: «ارانی ابوالحسن (علیه السلام) میلاً من حدید و مکحلۀ من عظام فقال: هذا کان لابی الحسن (علیه السلام) فاکتحل به فاکتحت امام هشتم (علیه السلام) سرمه دانی که از استخوان و میل آن که از آهن ساخته شده بود را به من نشان داد و فرمود: این از پدرم امام موسی کاظم (علیه السلام) بوده است با این سرمه بکش، سپس من با آن سرمه کشیدم» الخدائق الناظرة، جلد ۵، صفحه ۵۷۵

شخصی از ناراحتی چشمش به امام صادق (علیه السلام) شکایت کرد، آن حضرت فرمود: آیا دعائی به تو تعلیم بدهم که برای دنیا و آخرت مفید و درد چشم را تسکین دهد؟ آن شخص عرض کرد، بله، بفرمائید. حضرت فرمودند: بعد از مغرب و طلوع فجر (بعد از اذان صبح) این دعا را می خوانی. سپس این دعا را به آن مرد تعلیم دادند (سفینه البحار، جلد ۶، صفحه ۴۴۸)

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَجْعَلَ النُّورَ فِي بَصَرِي، وَالْبَصِيرَةَ فِي دِينِي، وَالْيَقِينَ فِي قَلْبِي، وَالْإِخْلَاصَ فِي عَمَلِي، وَالسَّلَامَةَ فِي نَفْسِي، وَالسَّعَةَ فِي رِزْقِي، وَالشُّكْرَ لَكَ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي» پروردگارم می خواهم که: بر محمد و آل محمد درود فرستی، و چشمانم را پر نور قرار دهی، و مرا در دینم با بصیرت گردانی، و یقین را در قلب و روحم نافذ گردانی، و عملم را با اخلاص سازی، و جسم و جانم را سالم گردانی، و رزق و روزی ام را وسعت بخشی، و تا زنده ام توفیق شکرگزاری نعمتها را به من ارزانی داری! مکارم الاخلاق، صفحه ۴۹، به نقل از بحار الانوار، جلد ۷۳، صفحه ۹۶

در روایت آمده: «لقيت من علة عيسى شدة فكتبت إلى أبي محمد أسأله أن يدعو لي، فلما نفذت الكتاب قلت في نفسي: ليتني كتبت إليه أن يصف لي كحلا كحلها فوق بخطه يدعو لي سلامتها إذ كانت احداهما ذاهبة وكتب بعده: أردت أن أصف لك كحلا عليك أن تصير مع الاثمد كافورا وتوتيا فانه يجلو ما فيها من الغشاء ويبس من الرطوبة. قال: فاستعملت ما أمرني به فصحت» یعنی «بخاطر مشکل چشمم با سختی مواجه شدم و به امام عسکری (علیه السلام) نوشتم و از او خواستم برایم دعا کند، وقتی نامه را فرستادم، پیش خودم گفتم ای کاش برای او می نوشتم که سرمه ای به من معرفی کند که با آن سرمه بکشم، امام جواب داد و دعا کرد که چشمم خوب شود، چون یکی از چشمانم کور شده بود، و بعد از آن نوشت شما خواستی که برای شما سرمه ای معرفی کنم، بر تو باد اثم، کافور، توتیا، زیرا تاری چشم را برطرف می کند و رطوبت چشم را قطع می کند، (راوی) می گوید من هم از این استفاده کردم و چشمم خوب شد.» مناقب آل ابی طالب، ابن شهر آشوب، ج ۳، ص ۵۳۴.

حضرت صادق علیه السلام فرمود که سرمه کشیدن قوت جماع را زیاد میکند و فرمود که هرشب سرمه سنگ را که مشک نداشته باشد در دیده بکشد چشمش هرگز آب سیاه نیاورد. حلیه المتقین/باب دوم/ فصل نهم/در آداب سرمه کشیدن

حضرت صادق علیه السلام فرمود بر شما باد به مسواک کردن که چشم را جلا می دهد و بر شما باد به سرمه کشیدن که دهان را خوشبو می کند، زیرا که چون مسواک می کند آدمی، بلغم نازل می شود از چشم و جلا می یابد، و چون سرمه می کشد، بلغم از چشم برطرف می شود و به دهان نازل می شود، و دهان خوشبو شود. حلیه المتقین/باب دوم/ فصل نهم/در آداب سرمه کشیدن

سرمه کافوری (سرمه امام باقر و امام صادق علیهما السلام)

سرمه کافوری یکی از سرمه های بسیار قدرتمند، معطر و درمان کننده است به اذن خدای عزیز و یکی از معجزات طب اسلامی محسوب می شود. این سرمه از امام باقر و صادق علیهما السلام وارد شده به دو شکل، یا به عبارتی دو روش تهیه. در مورد این سرمه باید بیان کرد که در هیچ طبی چه قدیم و چه جدید (در تفکر غیر اسلام شیعی اثناعشری) وارد نشده است و اطلاعی هم از آن ندارند و این یکی از میلیون ها دلیل حقانیت این دین و علم به حق معصومین علیهم السلام است. این سرمه در زمان استفاده ردی از خود بجای نمی گذارد و به عبارتی رنگی به پلک نمی دهد. در زمان استفاده برخی از افراد ممکن است در چشم خود احساس خنکی کرده و برخی هم سوزش جزئی و احساس اندکی تلخی در حلق، و این یک امر طبیعی و واقعه ای مرسوم در زمان استفاده از این نوع از سرمه می باشد. این سرمه یکی از مواردیست که اگر کسی لذت و فوائد استفاده از آن را بدرستی درک کرد، هرگز آن را رها نمی کند.

تاثیرات

تاثیرات وارد شده برای این نوع از سرمه اکثر بیماری های چشم و سر را شامل می شود ولی به صورت جزئی می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

بلغم سر و چشم، بیماری های سر، ناخنک، قوز قرنیه، آب مروارید، آب سیاه، آب ریزش، ضعف چشم، رشد مژه و تیرگی بصر، کاهش دقت بینایی، رمَد یا ورم ملتهمه ی چشم، وجود چرک و میکروب در چشم، بد بویی بدن و دهان، افسردگی، جنون، ریزش مو و غیره... .

مواد تشکیل دهنده:

این سرمه از مواد قدرتمند و با اصالت و تاریخیچه ی غنی ای از جمله کافور، صبر (آلونه ورا)، مَر مکی (یا مَر حجازی) تشکیل شده است. هر کدام از این مواد از تاثیرات چشمگیری برخوردار می باشند که در ادامه به آنها خواهیم پرداخت:

کافور:

کافور ماده ایست که در قرآن کریم از آن یاد شده است.

« إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا »

به یقین ابرار و نیکان (در بهشت) از جامی می نوشند که عطر و طعمش از کافور است. سوره مبارکه انسان آیه ۵

گیاه دارچین در حقیقت از خانواده ی بزرگ درختان کافوربست، این گیاه دارای بیش از ۲۵۰ گونه ی مختلف و همیشه سبز است، که به نژادهای بزرگ هندی، چینی و سریلانکایی تقسیم می شود. به گونه ی چینی پَرک یا کاسیا گفته می شود و به گونه ی هندی و سریلانکایی دارچین یا سینامون اطلاق می شود. که البته در ایران به تمام اینگونه ها دارچین اطلاق می شود. و بیشتر گونه های موجود در ایران از نوع چینی آن یعنی پَرک می باشد. و علامت تمیز دادن بین این دو گونه ضخامت، رنگ و عطر آن است. البته باید بیان کرد که در اینجا زمانی که می گوئیم دارچین چینی منظور جنس درجه چندم از تولیدات چین نیست، بلکه این دارچین در حقیقت بومی جنگل های کشور چین است.

در ذیل به دو گونه ی آن اشاره شده است.

سرریلانکا
هند

دارچین

چین

پرک

در حقیقت ما از پوست درخت گونه ای از این خانواده، به عنوان ادویه، با نام دارچین برداشت می کنیم، و از صمغ و برگ آن با نام کافور در موارد دارویی مورد استفاده قرار می دهیم. امروزه درخت دارچین را نیز در ایران کشت می کنند که همچون پرک چینی پوستی ضخیم و رنگی تیره دارد.

از دیرباز تا کنون از کافور به عنوان یک ماده ی دارویی، آرایشی و مذهبی مورد استفاده قرار می گرفته است. سالیان دراز است که در معابد هند تکه های بزرگ کافور را نگهداری می کنند تا عطر تند آن موجب تبرک معبد و بازدید کنندگان گردد و در طب آیورودای هند (طب گیاه درمانی هند) از آن به عنوان دارو مورد استفاده قرار می

گیرد. در دین اسلام و کشور ایران از آن به عنوان دارو و همچنین تطهیر و تکریم مردگان مورد استفاده قرار می گیرد.

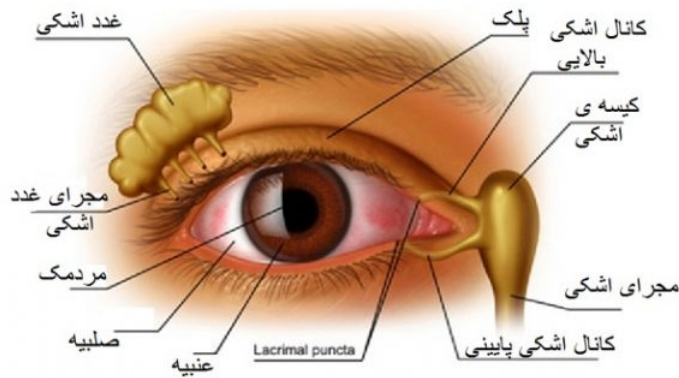
از کافور معمولا برای ایجاد آرامش و برطرف سازی افسردگی، پاکسازی و تطهیر، عبادت و مراقبه، و داروهای مختلف مورد استفاده قرار می گیرد. این درخت بسیار بزرگ فواید زیادی برای محیط و موجودات در آن دارد.

در مسئله ی سرمه سازی منظور از کافور در حقیقت برگ معطر آن است. و از آنجایی که ما در ایران به طور بومی فاقد این درخت مبارک هستیم، اجبارا از صمغ آن استفاده می کنیم. هرچند که صمغ آن نیز به صورت اصل و طبیعی براحتی در دسترس نیست و از قیمت بسیار بالایی برخوردار است. از این رو در ایران و سایر کشورهای فاقد این گیاه مفید، از نوع شیمیایی و صنعتی آن بیشتر استفاده می شود. توجه کنید که صمغ کافور در حالت اولیه

در زمان ترشح از تنه ی درخت به شکل یک شیره ی سفید رنگ و نسبتا چسبناک است. زمانی که این شیره در

حفره های درخت رسوب می کند و مدت زیادی را باقی می ماند، متبلور شده و تبدیل به دانه های کریستالی سفید و نسبتاً شفاف می شود که امروزه آن را مشاهده می کنیم. این ماده معمولاً به آرامی در رطوبت و جریان هوا حل شده و پراکنده می شود و به گاز تبدیل می شود. از این رو باید آن را در ظروف درب دار به دور از نور خورشید نگهداری کرد. امروزه این فرایند استحصال بخاطر درخواست زیاد متقاضیان بسیار زمان بر است و مقرون به صرفه نیست، از این رو کارگاه های تخصصی و اصیل، صمغ کریستالی کافور را با روش تقطیر تنه های پیر و قطور درخت کافور بدست می آورند؛ به این شکل که پس از تقطیر روغن و انتقال به دیگ سردکن، کافور در فضای سردکن تبدیل به کریستال شده و در بر روی روغن معطر خود شناور می شود و در نهایت روغن و صمغ به صورت جداگانه و قیمت گزافی به فروش می رسند. کافور ماده ای بسیار سرد مزاج است و به عبارتی سرد تر از کافور در دنیا موجود نیست! این ماده بر بخش صلبیه ی چشم یا به عبارتی بخش سفید چشم تاثیر نیکویی دارد و باعث تقویت و جلای آن می شود و برای ضد عفونی کردن و جلای پرده ی اشک بسیار مفید است.

تاثیر دیگر این ماده ایجاد خنکی در چشم است و این باعث می شود که سوزشی که از طریق مواد گرم، غلیظ، تند و تلخی همچون صبر زرد و مُر در چشم ایجاد می شود، تا جای ممکنه تعدیل گردد؛ و از آسیب رسیدن به چشم جلوگیری شود.

در حقیقت این خصوصیت از کافور باعث می شود که حرارت زیادی که باعث سوختن می شود از بین رفته و به چشم کمک کند تا بتواند در کنار خواص مفید خودش از خواص مواد موجود در سرمه نیز استفاده بَرَد.

همچنین خود کافور در تقویت پیه ی صلبیه، عنبیه و مردمک، و تازه و جوان سازی آنها بسیار مفید می باشد. این ماده با تحریک غده اشکی و تشویق آنها به تولید و ترشح اشک باعث می شود که چشمی که بر اثر صفرازی زیاد خشکیده است دوباره مرطوب شده و تازگی، خنکی و جوانی به آن باز گردد. از جهتی این ماده باعث آزاد سازی گره های خازنان روحانی چشم شده که در وضوح چشم و تغذیه ی الکتریکی و روحانی چشم بسیار مهم هستند. یکی از دلایلی هم که حضرت رسول الله صلوات الله علیه و آله توصیه می فرمودند که در زمان شستن صورت در هنگام وضو پلک ها را نبندید، پاکسازی این خازن ها به وسیله ی قوای جاذبه ی آب است، همچنین مسح کردن چشم ها با دست خیس بعد از هر وعده غذایی. چرا که دو ماده در عالم هستند که حول و قوه ی نیک و بد را به خود جذب و در خود نگه می دارند و این دو ماده آب و خاک است. به همین خاطر است که ما با آب وضو و غسل می گیریم و با خاک تیمم می کنیم و همچنین بر آن سجده می کنیم.

این دو ماده باعث می شود که میادین الکترومغناطیسی و روحانی آلوده و مازاد بدن، جذب و از درون و اطراف آن جدا شده، به حرکت آیند و دفع شوند.

کافور با داشتن خصوصیات آب و همچنین تحریک غده اشکی در اطراف چشم، و تجزیه ی آلودگی های آزاد شده، محیط را آماده کرده تا چشم بتواند خود را از آلودگی ها غسل داده و سپس با در دست داشتن مواد دارویی همچون صبر زرد، مُر مکی و... خود را بازسازی کند. در ادامه به فعالیت های این دو ماده ی مفید بیشتر خواهیم پرداخت.

در آخر باید گفت کافور که اصل آن در بهشت است، خدای حکیم به آن یک موجودیت پاک و شفافبخش عطا فرموده که اگر روش صحیح استفاده از آن را بیاموزیم، بیشترین بهره را از آن خود کرده ایم.

فرآوری کافور

در این سرمه اولویت با برگ درخت کافور است، جهت فرآوری آن تنها کافیست که سطح برگ را از هرگونه مواد زائد مثل گرد و خاک، پاکیزه کرد و سپس با آب سرد شست و شو داد، در نهایت اجازه دهید که برگ ها در مکانی دور از نور خورشید و منابع گرمایی به آرامی و به طور کامل خشک شوند، سپس آنها را در هاون کوبیده به قدری که هیچ ذره ی درشتی در آن باقی نماند، سپس آن را از الک ریز عبور داده و آنقدر این کار را تکرار کنید تا کاملا آری از هر نوع ذره ی درشت گردد. (البته خبر خوب این است که در برخی از پارک های شهر شیراز درخت های کافور کهنسالی موجود است و علاقمندان به ساخت این سرمه با برگ کافور طبیعی می توانند به "پارک شهر" شیراز (پارک آزادی) مراجعه فرمایند. برای یافتن این درخت ها باید در فصل بهار و تابستان به پارک مراجعه کرده و با شناسایی برگ و میوه ی درخت و پاره کردن برگ درخت و بوییدن برگ (بوی کافوری ملیح دارد)، درخت را شناسایی کنند!) جهت شناسایی بهتر درخت، از تصاویر زیر استفاده کنید: (میوه ها زمانی که کاملا بالغ شوند، نیلی کبود می شوند)

ناچارا...

در صورتی که از صمغ طبیعی آن استفاده می شود، باید مواد زائد چسبیده به آن را جدا کرد و کاملا آن را پاکیزه نمود، سپس اجازه داد که کاملا خشک گردد (در صورتی که مرطوب است)، در نهایت آن را آسیاب کرده بطوری که کاملا به گرد تبدیل شود.

و در نهایت اگر از کافور صنعتی استفاده می کنید، در صورتی که مواد زائد و یا آلوده ای به آن آغشته شده آن را کاملا جدا کرده و در نهایت آسیاب کنید تا کاملا به گرد تبدیل گردد.

در پایان مواد بدست آمده را باید در ظرف شیشه ای درب دار کاملا تمیز به دور از نور خورشید و حرارت نگهداری کنید.

صبر:

صبر یا همان گیاه آلوئه ورا از خانواده ی گیاهان گوشتالود و آبدار است، در زیر دسته ی کاکتوس ها قرار دارد اما کاکتوس نیست، چرا که به گیاهانی که دارای خارهای زیاد و متعدد باشند کاکتوس گفته می شود. این گیاه با داشتن خواص فراوان و تجربه شده از جمله گیاهان دارویی و درمانگر محسوب می شود. انتخاب نام صبر زرد برای این گیاه از آنجهت است که زمانی که بر روی حرارت

قرار گیرد بخشی از آن سیاه شده و بر روی آن ذرات زرد رنگی بوجود می آید. این گیاه، هم به صورت زنده و هم به صورت فرآوری شده با حرارت و یا نور آفتاب به شکلی که گفته شد به فروش می رسد و از قیمت نسبتا پایینی برخوردار است. این گیاه دارای گونه های زیادیست و دو گونه ی معروف آن آلوئه ورا با برگ های سبز و دیگری با برگ های سرخ است. اما نمونه ی سبز آن از عمومیت بیشتری برخوردار است. این گیاه با داشتن مزاج گرم و خشک به عنوان یک تقویت کننده مورد استفاده قرار می گیرد. موارد مصرف این گیاه حوضه های زیادی را پوشش میدهد، اما مصرف اصلی این گیاه در موارد دارویی و آرایشی و بهداشتی می باشد.

استفاده از این گیاه در سرمه ی کافوری موجب تقویت مایع ژلاتینی کره ی چشم می شود. این ماده با تامین ویتامین ها و آنزیم های مورد نیاز، همراه با ساختار ژلاتینی خود باعث تغذیه و تقویت کره ی چشم شده و شفافیت و جوانی را به آن باز می گرداند.

همچنین از آنجایی که کره ی چشم پیه ی ژلاتینی است، برای آن موادی تلخ همچون صبر زرد فرآوری شده و مَر مَکّی مفید است تا آن را تعدیل کند و انسجام دهد و ورم و التهاب را نیز از آن برگیرد.

این گیاه سرشار از ماده ای ژلاتینی در مرکز برگهای خود است. زمانی که برگها برش بخورد این ماده به راحتی قابل مشاهده می باشد. این ماده بسیار آبدار و لزج است و حاوی انواع مواد مفید برای ارتجاعی کردن و تعدیل ساختار

ساختمانی کره ی چشم است. از این ماده به صورت تازه و ژلاتینی می توان برای نواحی اطراف پلک و صورت بهره جست.

فرآوری عمومی صبر زرد

صبر زرد به دو روش عمومی فرآوری می شود. (نکته: گیاه صبر زمانی که فرآوری شد به صبر زرد معروف می شود) قبل از هر چیز: برگ شاداب و تازه بالغ یا به عبارتی میانسال صبر را به شکلی که در هیچ کجای آن علائم زخم، بیماری، زرد شدگی و فساد دیده نمی شود تهیه کنید و با یک تیغ یا چاقوی بسیار تمیز لایه ی پوست مانند و سبز اطراف آن را برش داده و مواد ژلاتینی آن را در یک ظرف شیشه ای کاملا تمیز قرار دهید.

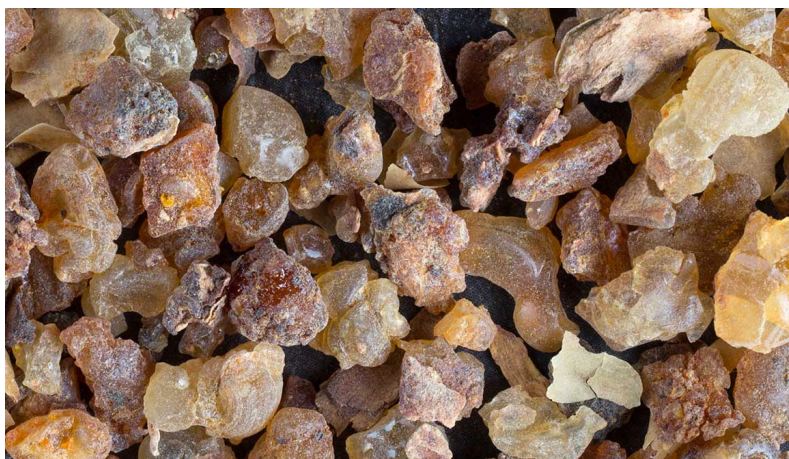
روش اول: بر روی ظرف شیشه ای یک تکه گاز نو و پاکیزه ی پانسمان قرار دهید به شکلی که تمام لبه های ظرف یا کاسه را پوشش دهد. سپس این کاسه را در یک نقطه ی مرتفع از سطح زمین قرار داده تا از آلودگی و دسترس حیوانات تا جای ممکن در امان باشد. این مکان باید بیشترین میزان نور مستقیم خورشید را در طول شبانه روز دریافت کند. و از گردش هوای خوبی برخوردار باشد. ظرف را رها کنید تا تمام مواد ژلاتینی کاملا خشک گردد. اگر مقدار مواد ژلاتینی زیاد است، بهتر است که در ظرف شیشه ای مسطح و بزرگی قرار دهید تا راحت تر و سریع تر خشک شود. سعی کنید که به طور روزانه به آن سرکشی کنید تا از تغییرات ایجاد شده اطلاع حاصل کنید. در نهایت پس از خشک شدن کامل، مواد خشک داخل ظرف را با یک قاشق چوبی یا یک لیسک پلاستیکی جدا کرده و در یک ظرف شیشه ای درب دار کاملا تمیز و بدون بو در جای خشک و خنک به دور از نور مستقیم خورشید نگهداری کنید. تاریخ انقضاء این مواد حداکثر شش ماه است. (این روش بیشتر توصیه می شود، مخصوصا در زمان احرام)

روش دوم: ژل حاصل شده از گیاه صبر را در یک ظرف شیشه ای مقاوم در برابر حرارت قرار دهید. سپس یک شعله پخش کن را بر روی اجاق گاز قرار داده و اجاق را روشن کنید، میزان شعله را به حداقل برسانید. سپس ظرف را بر روی شعله پخش کن قرار دهید و اجازه دهید که آب آن به آرامی تبخیر شود. در این هنگام می توان به دو روش عمل کرد، که این مسئله به نوع مصرف ما بستگی دارد: ۱. بلافاصله ظرف را از روی حرارت برداریم و مواد را به

همان شکل روش قبل جمع آوری و نگهداری کنیم، ۲. یا اینکه اجازه دهیم تا مواد اندکی سیاه شده و ذرات زرد رنگ بر روی آن شکل بگیرد. در ساخت سرمه ی کافوری از هر کدام از این دو نوع به صورت جداگانه و یا با همدیگر می توان استفاده کرد. در نهایت همچون قبل مواد را جمع آوری کرده و در یک ظرف درب دار کاملا تمیز و بدون بو در جای خشک و خنک به دور از نور مستقیم خورشید نگهداری کنید. تاریخ انقضاء این مواد حداکثر شش ماه است.

مُر مَکِّي یا مُر حِجَازِي:

مُر یک لغت عربی به معنای تلخ یا تلخه یا تلخک است. و این نام متناسب با طعم این ماده انتخاب شده است. مُر همچون کافور یک نوع از صمغ است که در نواحی عربستان (مکه، حجاز و...)، آفریقا و برخی از کشورهای دیگر می روید. کافور، کندر و مُر سه صمغ گرانبه و پر منفعت هستند که در گذشته بجای پول داد و ستد می شدند. از نظر مذهبی این سه صمغ و البته صمغ

هایی همچون (مصطکی، جاوی، گُپال، کهربا، خون سیاوشان، صمغ عربی، صمغ صنوبر و سندروس) از جمله اقلام بسیار مفید و پر مصرف هستند. این صمغ از درخت مُر که تقریباً شبیه به درخت کندر است به صورت طبیعی در هوای گرم ترشح می کند. و امروزه با ایجاد خراش در سطح درخت آنرا برداشت می کنند. در زمان ترشح، این صمغ

سفید رنگ است ولی پس از گذشت حدود یک هفته به رنگ نارنجی، سرخ و قهوه ای تغییر رنگ می دهد.

مزاج این صمغ بسیار گرم و خُشک است. از موارد استفاده ی این صمغ ساخت داروهای ضد میکروب، ضد تشنج، محرک، مشکلات دهان و دندان، داروهای قاندهی، مشکلات گردش خون و املاح در بدن، زخم، کوفتگی، دُمَل، فشار جراحی، بخورات معطر و حتی داروی ترک اعتیاد است.

این درخت دارای بیش از ۱۸۰ گونه ی متفاوت از درختان خزان پذیر و نیمه خزان پذیر است.

فرآوری:

جهت فرآوری تنها کافیست که آنها را از هرگونه مواد زائد مثل شاخ و برگ درختان، گرد و خاک و هرگونه مواد مختلف مثل حشرات و غیره پاکسازی کرد و سپس آنها را در هاون کوبید تا کاملاً به گرد تبدیل شود، سپس از الک عبور داده و دوباره عمل آسیاب کردن را ادامه دهد تا هیچ ذره ی درشتی در آن باقی نماند.

روش تهیه

سرمه کافوری امام صادق علیه السلام

حال که هر کدام از این مواد (کافور، مُر و صبر زرد) فرآوری شد، تنها کافیست که از هرکدام به اندازه برابر در هاون ریخته و دوباره آسیاب کنیم تا کاملاً به گرد بسیار ریزی تبدیل شوند. در این مرحله باید آن را از الک یا توری بسیار ریزی عبور دهید و مواد عبور کرده را در ظرف درب دار خشک و پاکیزه، به دور از نور خورشید و حرارت نگهداری نمایید.

نکته: شما می توانید هر کدام از روش های فرآوری صبر را مورد استفاده قرار دهید.
نکته: هر سه ماده باید به اندازه ی برابر باشند.

سرمه کافوری امام باقر علیه السلام

تفاوت این روش با روش قبل در این است که این سرمه بدون صمغ مُر تهیه می شود. و تمام مراحل همانند قبل تکرار می شود. و در این فرمول واجب است که هردو ماده یعنی کافور و صبر باهم آسیاب گردند و کاملاً به گرد تبدیل شود و الک شود.
نکته: هر دو ماده باید به اندازه ی برابر باشند.

روش مصرف:

روش مصرف سرمه امام باقر علیه السلام: این سرمه باید پس از تهیه تنها ماهی یک بار استفاده شود. این سرمه انشالله اکثر بیماری های ناحیه ی سر را خارج و دفع می کند. روز مناسب برای استفاده از این سرمه جمعه است، مخصوصاً بعد از غسل جمعه ی قبل از ظهر.

روش مصرف سرمه امام صادق علیه السلام: این سرمه را میتوان متناسب با شدت بیماری در فواصل یک شب در میان، یا سه شب در میان یا هفته ای یک مرتبه یا هر پانزده روز یک بار و در نهایت هر ماه یک بار مورد استفاده قرار داد. و تشخیص این فواصل باید توسط شخص متخصص صورت پذیرد. روز مناسب برای استفاده از این سرمه جمعه است، مخصوصاً بعد از غسل جمعه ی قبل از ظهر. (در حالت عمومی هر ۱۵ تا ۳۰ روز یک بار مصرف شود)
 تعداد دفعات کشیدن میل در هر دو نوع، همانند سرمه ی ائمه به تعداد فرد (۳ یا ۵ یا ۷) است و از چشم راست شروع و به چشم راست ختم می شود.

احادیث وارد شده

عَنْ ابْنِ أَبِي عَمِيرٍ ، عَنْ سُلَيْمِ مَوْلَى عَلِيِّ بْنِ يَقْطِينٍ أَنَّهُ كَانَ يَلْقَى مِنْ رَمَدٍ عَيْنَيْهِ أَدْيً ، قَالَ: فَكَتَبَ إِلَيْهِ أَبُو الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ابْتِدَاءً مِنْ عِنْدِهِ: مَا يَمْنَعُكَ مِنْ كُحْلِ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ جُزْءٌ كَافُورٍ رَبَاحِيٍّ وَجُزْءٌ صَبْرٍ أَصْقُوطَرِيٍّ ، يُدَقَّانِ جَمِيعًا وَيُنْخَلَانِ بِحَرِيرَةٍ يُكْتَحَلُ مِنْهُ مِثْلَ مَا يُكْتَحَلُ مِنَ الْإِثْمِدِ ، الْكَحْلَةُ فِي الشَّهْرِ تَحْدُرُ كُلَّ دَاءٍ فِي الرَّأْسِ وَتُخْرِجُهُ مِنَ الْبَدَنِ. قَالَ: فَكَانَ يُكْتَحِلُ بِهِ، فَمَا اشْتَكَى عَيْنَيْهِ حَتَّى مَاتَ.

به نقل از ابن ابی عمیر: از سلیم، وابسته ی علی بن یقطین، نقل شده که وی (احتمالاً علی بن یقطین)، از درد چشم در رنج بود. پس امام کاظم علیه السلام، خود و بی آن که وی، اطلاعی داده باشد یا پرسیده باشد، برای وی چنین نوشت: «چه چیز تو را از سرمه ابو جعفر (امام باقر علیه السلام) باز می دارد؟ یک سهم کافور رباحی، یک سهم اصقوطری که با هم آرد و بر پارچه ای حریر، غربال می شوند و به همان اندازه که از سنگ سرمه، بر چشم کنند، از این مخلوط نیز چشم را ماهی یک بار، سرمه کند تا هر دردی را که در سر هست، فرود آورد و از بدن، بیرون برد.»
 وی (ابن یقطین)، به این مخلوط سرمه می کرد و از آن پس تا زنده بود، چشم درد نداشت.

منبع: الکافی، جلد ۸، صفحه ۳۸۳، حدیث ۵۸۳، بحار الأنوار، جلد ۶۲، صفحه ۱۵۰، حدیث ۲۳، دانش نامه احادیث پزشکی: ۱ / ۲۹۴، رباح، نام جایی است که کافور را بدان نسبت داده اند. چنان که دهخدا آورده، کافور رباحی نیز گفته اند و برخی نیز رباح را نام یکی از پادشاهان هند دانسته اند که برای نخستین بار، این کافور را

شناخت (لغت نامه دهخدا). م. اصقو طری، جزیره ای در اقیانوس هند، در سمت چپ کسی است که از غرب به سمت هند می رود. عامه، بدان سقوطه نیز گفته اند. گیاه صبر و گیاه خون سیاوشان را از آن جا می آورند

عَنْهُ عَنْ أَحْمَدَ عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ لَنَا فِتْنَةً كَانَتْ تَرَى الْكُوكَبَ مِثْلَ الْجَرَّةِ قَالَ نَعَمْ وَتَرَاهُ مِثْلَ الْحَبِّ قُلْتُ إِنَّ بَصَرَهَا ضَعْفٌ فَقَالَ أَكْثَلُهَا بِالصَّبْرِ وَالْمَرْءُ وَالْكَافُورِ أَجْزَاءٌ سِوَاءَ فَكَحَلْنَاهَا بِهِ فَنَفَعَهَا.

از جمیل بن صالح گوید به امام صادق (علیه السلام) گفتم ما یک دخترکی داشتیم که اختران را به بزرگی یک سبو می دید. فرمود: بسیار خوب اکنون آنها را به اندازه یک دانه می بیند، گفتم چشمش ضعیف شده، فرمود: صبر و مر و کافور را سرمه کن و بچشم او بکش اجزاء آن برابر هم باشند و ما چشم او را بدان سرمه کشیدیم و برای او سودمند بود.

منبع: الکافی، جلد ۸، صفحه ۳۸۳، حدیث ۵۸۱، بحار الأنوار، جلد ۶۲، صفحه ۱۴۹، حدیث ۲۱، دانش نامه احادیث پزشکی: ۱ / ۲۹۲ علامه مجلسی.

نکته: سرمه کافوری امام باقر علیه السلام دارای مزاجی معتدل است و تنها ماهی یکبار مورد استفاده قرار می گیرد، در صورتی که سرمه ی امام صادق علیه السلام دارای مزاج گرم خالص است (بخاطر افزوده شدن مَر که گرم و خشک است و صبر که گرم و خشک است، کافور در مقابله با این دو مزاج، آنها را گرم خالص می کند. به عبارتی وقتی که دو گرم و خشک، با یک سرد مقابله کنند، مزاج گرم خالص شکل می گیرد!). و این علت ممکن است باعث شود که فرد بتواند دفعات بیشتری در ماه از آن استفاده کند. هرچند، شاید در حدیث سرمه ی امام باقر علیه سلام منظور از یک بار در ماه، این باشد که حداقل ماهی یک بار، ولی ما قول اول را ارجح قرار داده و برحسب احتیاط ماهی یک بار را افضل قرار می دهیم.

توجه! این محصول هم می تواند در چشم ریخته شود و یا اینکه به صورت سرمه در چشم کشیده شود.

نکته: در مورد سرمه کافوری امام باقر علیه السلام که مواد با وزن مساوی و با یکدیگر آسیاب می شوند، بخاطر اینکه صبر دارای آب فراوان است، و بعد از خشک شدن از وزنش کم می شود، بهتر است ابتدا صد تا سیصد گرم صبر را خشک کنید و پس از خشک کردن، آن را وزن کنید (تا اختلاف وزنش مشخص شود)، به این شکل متوجه می شوید که از چه میزان صبر مرطوب باید استفاده کرد تا در زمان خشک شدن، وزنش با برگ کافوری که از قبل با آن ترکیب شده برابر می شود.

سرمه عنابی

عناب درختی بلند قامت است که ارتفاع آن به ۸ متر می رسد. این درخت بومی مناطق گرمسیر است، کشت آن در شمال آفریقا، جنوب اروپا و نواحی مدیترانه رایج است. عناب سرشار از ویتامین ها، املاح، قند و پروتئین است. این میوه بسیار خوش خوراک است.

از عناب در موارد دارویی، زیبایی و آشپزی استفاده ی زیادی می شود.

یکی از خصوصیات عناب داشتن لعاب زیاد است و

این یعنی خواص نرم کننده و ارتجاعی بخش دارد. از خواص دیگر عناب آرامش اعصاب و تقویت قوه ی عصب است.

جالب است که عناب از نمای روبرو شبیه به عنبیه است! و یک درمان نیکو برای آب مروارید، درد، خستگی، تاری، فشار و ورم ملتهمه ی چشم و برطرف کننده دانه های چربی اطراف چشم است. این میوه کمک به آرامش و خوابی با کیفیت می کند. همچنین کمک به رشد مژه و موی سر کرده و در نهایت سلامت چشم را به ارمغان می آورد.

فرآوری

فرآوری عناب بسیار ساده است، تنها کافیست سطح آن را از هرگونه گرد و غبار و آلودگی کاملاً پاک کرده و اجازه دهید که عناب در زیر نور آفتاب یا در مکانی خشک کاملاً خشک شود. سپس آن را در هاون قرار داده و به خوبی آسیاب کنید. نکته ای که باید به آن توجه کرد این است که عناب را باید با هسته ی آن آسیاب کرد.

عمل آسیاب را آنقدر ادامه دهید تا هیچ ذره ی درشتی در آن باقی نماند، سپس آن را از الک بسیار ریز عبور داده و در نهایت در یک ظرف شیشه ای درب دار به دور از نور خورشید و هرگونه منبع حرارتی نگهداری کنید. عمر مفید آن تنها شش ماه است.

روش تهیه

روش اول: در این روش تنها کافیست عناب که را همراه با هسته ی آن آسیاب شد، به ظرف سرمه منتقل کرد و در نهایت مورد استفاده قرار داد.

روش دوم: در این روش به یک پیمانه هلیله زرد فرآوری شده (به توضیحات هلیله مراجعه شود)، سه پیمانه عناب فرآوری شده بیافزایید و هردو را به

صورت کامل در هاون، یک بار دیگر آسیاب کنید، در نهایت آنها را از الک بسیار ریز عبور داده و در ظرف درب دار نگهداری کنید. تعداد دفعات مصرف زوج است و آغاز آن از چشم راست است. این سرمه قبل از خواب همراه با سرمه ی ائمد مورد استفاده قرار گیرد و به صورت دو شب درمیان مصرف می شود؛ برای پیشگیری و درمان آب مروارید مفید است.

روش مصرف

سرمه عناب خالص باید هر سه روز یک بار مورد مصرف قرار گیرد و باید دفعات زوج مصرف گردد. و آغاز آن از چشم راست خواهد بود. روزهای مناسب استفاده از این سرمه در حالت طبیعی و به جهت پیشگیری یکشنبه ها و چهارشنبه هاست.

اما...

برای درمان درد چشم: هر روز تا بهبودی درد استفاده شود. برای درد چشم بهتر است که علاوه بر سرمه عنابی، داروی شافیه چشم، سرمه ائمد و کافوری نیز مورد استفاده قرار گیرد. برای درمان فشار چشم: هر روز تا پایین آمدن فشار چشم استفاده شود. برای درمان آب مروارید: هر روز تا بر طرف شدن آب مروارید استفاده شود.

برای برطرف کردن دانه های چربی اطراف چشم آن را با آب باران یا آب مقطر ترکیب کرده تا خمیری بدست آید و در نهایت آن را بر روی نواحی مورد نظر قرار داده و اجازه دهید در طول شب در همان نواحی باقی بماند. در نهایت این عمل را تکرار کنید تا کاملا برطرف گردند.

از ماسک عناب برای تقویت و بهبودی پوست صورت نیز می توان استفاده کرد و دفعات آن دو روز در میان یا سه روز در میان است. مصرف دمنوش آن نیز به تسریع فرایند های درمانی آن کمک بسزایی می کند.

حدیث وارد شده

«كانت عيني قد أبيضت ولم أكن أبصر بها شيئا ، فرأيت عليا أمير المؤمنين (ع) في المنام ، فقلت : يا سیدی عینی قد آلت إلی ما تری ، فقال : خذ العناب فدقه واكتحل به ، فأخذته ودققته بنواه وكحلتها به فانجلت عن عيني الظلمة ونظرت أنا إليها فإذا هي صحيحة.» یعنی «چشم سفید شد و چیزی نمی دیدم، حضرت علی (ع) را در خواب دیدم و عرض کردم آقای من این چشم را می بینی به چه روز افتاده، امام فرمودند عناب را بگیر و آن را آسیاب کن و با آن سرمه بکش، من هم عناب گرفتم و با هسته خودش آسیاب کردم و سرمه هم کشیدم، تاری از چشمم برطرف شد و به چشمم نگاه کردم دیدم که سفیدی ندارد و صحیح و سالم است.» مکارم الاخلاق، رضی الدین اَبی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۱۷۶.

سرمه نُشادرِ (بیاض العین)

این سرمه همچون سرمه ی کافوری و ائمد، یکی از داروهای بسیار قوی و موثر در زمینه درمان بیماری های چشم، همچون آب مروارید و یا سفید شدن چشم است. این سرمه به سفارش معصوم علیه السلام ارائه و توصیه شده است. البته نام نشادر بخاطر وجود ماده ای با این نام در فرمول این سرمه است.

نشادر

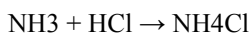
نشادر ماده ی شیمیایی کلراید آمونیوم است. آمونیوم کلراید یک ترکیب شیمیایی با فرمول NH_4Cl و نمک بلوری و سفیدی است که بسیار محلول در آب است. از نظر ظاهری این ماده به صورت نمکی سفید رنگ و فاقد بوست. دو نوع نشادر وجود دارد. یکی نشادر معدنی که در برخی آب ها موجود بوده و اگر دست ها را در آن آب به یک دیگر مالش دهند کف می کند و نوع دیگر آن صنعتی ست که در کارخانه ها تولید می شود. نشادر

دارای طبیعتی گرم و خشک است. از جمله مهمترین خواص این محصول به صورت ضماد بر روی پوست، اثرات درمانی آن برای برص (پیسی) است. نشادر را به همراه عسل می توان ترکیب کرد و جهت رفع لکه های پیسی استفاده نمود.

آمونیوم کلراید به عنوان یک داروی ادرار آور برای افراد مبتلا به بیماری ورم بدن یا بیماری لنس با دوز ۹ گرم در روز استفاده می شود. در عین حال، به عنوان یک ماده ی اسیدی کننده نیز استفاده می شود، زیرا این نمک باعث افزایش غلظت اسیدیته یون های هیدروژن آزاد می شود. کلرید آمونیوم به مدت ۵ تا ۶ ساعت پس از مصرف به جذب دارو در دستگاه گوارش کمک می کند.

توجه: مصرف کلرید آمونیوم باید تحت نظارت پزشک باشد زیرا ممکن است برای افراد سیگاری و یا افرادی که در آنها بیماری کبد تشخیص داده اند، مضر باشد. مصرف بیش از حد آن ممکن است عوارض جانبی مانند سردرد، استفراغ، اسهال، بی اشتهایی، افسردگی و سایر بیماری ها را داشته باشد.

برای تولید کلرید آمونیوم از روش سالوی استفاده می شود. برای این منظور از طریق کاهش آمونیاک به روش های صنعتی خاصی سود برده می شود. نشادر به روش صنعتی از ترکیب آمونیاک NH_3 با گاز کلرید هیدروژن یا محلول اسید هیدروکلریک تولید می شود:

همچنین این ماده به صورت طبیعی در محیط های آتشفشانی یافت می شود که آن را با نام آمونیاک می شناسند.

دیگر کاربردها

در صنعت نساجی و چرم در رنگریزی استفاده می شود.

از این ماده برای تهیه مواد منفجره سنگ معدن استفاده می شود.

در تهیه پودرهای شستشو ، برای زدودن برف

برای مخلوط های انجمادی ، در صنایع گالوانیزه گرم

در صنعت باتری سازی

در صنعت آبکاری

به عنوان ماده افزودنی برای سرعت بخشیدن به تثبیت در عکاسی
به عنوان کود ، ماده تثبیت کننده رنگ و چاپ ، در تهیه ترکیبات آمونیوم
در کارهای قلم زنی جهت فرونشاندن شعله
در داروسازی و دامپزشکی برای پاک سازی آهن های لحیم شده.

دلیل استفاده از نشادر در این سرمه بخاطر خاصیت ضد سوزش و حرارت این ماده است. چرا که فلفل های مورد استفاده در این سرمه باعث سوزش چشم و بالارفتن حرارت آن می شوند، نشادر باعث تعدیل سوزش و حرارت بیش از حد است. نشادر را در انواعی های سنتی مثل نان سنگک که افراد در کنار کوره فعالیت می کردند به شکل یک صابون ضد سوختن و سوزش مورد استفاده قرار می دادند، همچنین در سیرک ها کسانی که می خواهند از طریق دهان آتش تولید کنند، از نشادر برای جلوگیری از سوختن صورت، دهان و لبها استفاده می کنند.

فرآوری

جهت فرآوری این ماده تنها کافیست که اگر آلودگی ای به آن چسبیده است آن را جدا کرده و سپس در هاون بکوبند. البته در این سرمه هر سه ماده باید با هم و در کنار هم کوبیده شوند. لذا از آسیاب کردن آنها به صورت جداگانه اجتناب کنید. دلیل این مسئله این است که زمانی که دو یا چند ماده با یکدیگر آسیاب می شوند، در اثر اصطکاک حاصله از سایش و کوبش، حرارتی تولید می شود و این اتفاق موجب واکنش شیمیایی و ترکیب شدن

این مواد به شکل نیکوتری می شود. در این سرمه نیاز است که نشادر به خوبی با دو ماده ی دیگر درآمیزد لذا همه ی مواد باید با یکدیگر کوبیده و آسیاب گردند. این عمل موجب می شود که ذرات و ملکول های نشادر اطراف ذرات و ملکول های فلفل را پوشانده و در زمان سرمه کشیدن از سوزش و حرارت آنها بکاهد و در آنها تعدیل ایجاد کند. این ماده در فروشگاه های تجهیزات و مواد پزشکی و همچنین عطاری ها و فروشگاه های طب سنتی عرضه می گردد. البته دارای دو کیفیت خوب و بد است، سعی کنید که بهترین کیفیت را تهیه کنید.

دار فلفل

در فارسی به فلفل دراز شهرت دارد . خود فلفل در زبان یونانی به ارنیتس معروف است . در هند به آن بلبیل می گویند. دار فلفل در زبان عربی به عرق الذهب شهرت دارد . دار فلفل میوه خوشه مانند درختی است شبیه به درخت توت و همانند لوبیا بوده که در غلاف آن دار فلفل قرار دارد. بسیار تند و تیز بوده و دارای طبیعتی بسیار گرم و خشک است . شکوفه آن مانند شکوفه درخت بید است که در ایام بهار از درخت می افتد.

این گیاه معروف است به تُنیک جوانسازی، و به بازسازی و جوان سازی سلول های پیر و مرده کمک بسزایی می کند. همچنین تقویت کننده ی قوای تضعیف شده ی جنسی، ساخت بسیاری از داروهای تقویت کننده عمومی بدن، مشکلات بی حسی و فلج مفاصل و عضلات، و همچنین پادزهر نیش حشرات، از جمله عقرب است. استفاده از این گیاه در سرمه نشادر باعث از بین رفتن سلول های پیر و فرسوده ی چشم و کمک به بازسازی و تولید سلول های جوان می شود. آب مروارید و آب سیاه یکی از همان موارد است.

فرآوری

جهت فرآوری این گیاه تنها کافیست پس از خشک کردن فلفل (در صورت تازه بودن) در جای خشک و خنک و بدور از نور مستقیم آفتاب، آلودگی ها را از آن پاک کرده و با دقت بسیار زیادی آن را آسیاب کرد تا کاملا به گرد بسیار ریزی تبدیل شود.

البته همانطور که قبلا بیان شد در این سرمه ما باید هر سه ماده را با یکدیگر آسیاب کنیم، از این رو تنها باید پس

از خشک کردن آن، تمام آلودگی ها و گرد و خاک را از آن جدا کنید. (اگر فلفل سبز و تازه ای در دست دارید قبل از اینکه آنها را خشک کنید، ابتدا آن را با آب سرد شسته تا گرد و خاک و هرگونه آلودگی از آن زدوده شود، سپس اجازه دهید در سینی خشک گُن بطور کامل خشک گردد.)

فلفل (سفید)

فلفل های بسیار معروف سیاه و سفید، در حقیقت از یک گیاه استحصال می شوند و تنها تفاوت آنها در روش فرآوری آنهاست. فلفل سیاه همان دانه های فلفل است که قبل از رسیدن از شاخه چیده شده و به زیر نور خورشید خشک می شوند، و در این فرایند پوست آنها تیره شده و به رنگ سیاه تغییر رنگ می دهد. حال آنکه فلفل سفید دانه ی کاملا رسیده ی فلفل است که پس از چیدن، آنها را در آب به مدت ۱۰ روز خیسانده تا به حالت تخمیر برسند، در این حالت پوست آنها به راحتی از آن

جدا شده و لایه ی سفید زیرین نمایان می گردد، البته باید گفت که در این فرایند بخاطر مجاورت فلفل با آب، مقداری از طعم تند آن کاسته شده و همچنین بخشی از روغن معطر آن در آب آزاد می شود. در این فرایند زمانی که روغن در آب آزاد شد در اطراف غشاء بیرونی فلفل باقی می ماند و این باعث می شود که عطر و طعم فلفل بیشتر احساس شود. و این رخداد باعث ایجاد تفاوت میان فلفل سیاه و سفید می گردد.

دلیل استفاده از فلفل سفید در این سرمه خواص اعجاب انگیز آن است. فلفل سفید سرشار از فلاونوئید و ویتامین های A، K و C است. فلفل سفید دارای مقدار زیادی منگنز، آهن و فیبر رژیمی است و ذخیره سالمی از مواد معدنی را برای بدن فراهم می کند. مصرف خوراکی و دارویی (سرمه) از این فلفل باعث تقویت قوای بینایی و

پیشگیری و درمان آب مروارید و آب سیاه می شود. این فلفل با داشتن خواص آنتی اکسیدانی خود به جدا سازی (لایه برداری) سلول های مرده یاری رسانده و محرک خوبی برای بازسازی و جوانسازی سلول های تضعیف شده و همچنین قابلیت کمک به تولید سلول های جوان را در کارنامه ی خود دارد. در نهایت با کمک به افزایش گردش خون و اکسیژن رسانی به بافت، باعث شادابی و طراوت آن می شود. از خواص دیگر این فلفل کمک به رشد

موهاست، زمانی که در این سرمه استفاده شود به رشد مژه، ابرو و موی سر کمک کرده و زمانی که بخواهیم از آن برای موی سر استفاده کنیم ترکیب این فلفل با دانه های لیمو کمک بسزای به آنها خواهد نمود.

فرآوری

جهت فرآوری این گیاه همانند قبل تنها کافیسست آنها را از آلودگی ها پاک کرده و بطور کامل آسیاب کنید. همچون موارد قبل باید دقت کرد که در این سرمه مواد باید باهم آسیاب شوند.

روش تهیه

دو درهم (شش گرم و نیم) از فلفل سفید، دو درهم (شش گرم و نیم) از دارفلفل و یک درهم (سه گرم و بیست و پنج صدم گرم) نشادر را با هم ترکیب کرده و به خوبی با یکدیگر آسیاب کنید. و از الک بسیار ریز عبور دهید و دوباره آسیاب کنید؛ و این عمل را آنقدر تکرار کنید تا مواد کاملاً به گرد بسیار ریزی تبدیل شده و کاملاً با یکدیگر ترکیب شوند. توجه شود که شما می توانید در این فرمول بجای لغت درهم از لغت پیمانانه استفاده کنید، در این صورت فرمول برابر است با دو پیمانانه از هر فلفل و یک پیمانانه از نشادر، واجب است که پیمانانه ی شما از واحد وزن تبعیت کند تا از صحت مقدار هر کدام اطمینان حاصل کنید، چرا که جرم و حجم هر ماده با دیگری متفاوت است.

روش مصرف

در مورد روش مصرف این سرمه باید دقت کرد: جهت درمان ناخنک: روزی یکبار، فقط به ناخنک مالیده می شود (نه به تمام چشم) جهت درمان آب مروارید(سفیدی چشم): ده روز یکبار، سه میل در چشم چپ و سه میل در چشم راست کشیده شود، و یک تا دو ساعت بماند، سپس چشم را با آب سرد شسته و بعد از آن سرمه ائمد مصرف شود.

حدیث وارد شده

عَنْ عَمْرِ بْنِ تَوْبَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّ رَجُلًا شَكَا إِلَيْهِ بَيَاضًا فِي عَيْنِهِ ، وَوَجَعًا فِي ضِرْسِهِ ، وَرِيَا حَا فِي مَفَاصِلِهِ ، فَأَمَرَهُ أَنْ يَأْخُذَ فُلْفُلًا أَبْيَضَ وَدَارَ فُلْفُلٍ ، مِنْ كُلِّ وَاحِدٍ وَزَنَ دِرْهَمَيْنِ ، وَنَشَادِرًا جَيِّدًا صَافِيًا وَزَنَ دِرْهَمٍ ، وَاسْحَقَهَا كُلَّهَا وَانْخَلَّهَا ، وَاکْتَحَلَ بِهَا فِي كُلِّ عَيْنٍ ثَلَاثَةَ مَرَّاتٍ ، وَاصْبِرْ عَلَيْهَا سَاعَةً ؛ فَإِنَّهُ يَقْطَعُ الْبَيَاضَ ، وَيَنْقَى لَحْمَ الْعَيْنِ ، وَيُسَكِّنُ الْوَجَعَ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى ، فَأَغْسِلْ عَيْنَيْكَ بِالْمَاءِ الْبَارِدِ وَاتَّبِعْهُ بِالْإِثْمِدِ .

«کسی به امام صادق (ع) از سفیدی چشم، و دندان درد، و التهاب مفصل شکایت کرد، امام امر فرمودند فلفل سفید و دار فلفل از هر کدام دو درهم (شش و نیم گرم) و نشادر خوب و صاف یک درهم (سه و بیست و پنج صدم گرم) بگیر و هر سه را باهم آسیاب کن، و الک کن، و سرمه بکش در هر چشم سه میل، یک ساعت صبر کن، همانا سفیدی چشم را قطع می کند، و گوشت چشم را صاف می کند، درد چشم را تسکین می دهد، به اذن خدای متعال، سپس چشمها را با آب سرد بشور، بعد از آن سرمه اثمذ بکش.»

منبع: فی المصدر: «ثمّ فاعسل»، والتصویب من بحار الأنوار، طب الأئمّة لابنی بسطام، صفحه ۸۷، بحار الأنوار، جلد ۶۲، صفحه ۱۴۷، حدیث ۱۶، دانش نامه احادیث پزشکی: ۱ / ۲۹۴، طب الأئمّه، ابن سبور الزیات، ص ۸۷.

سرمه توتیا

این سرمه نظیر سایر سرمه ها از قدرتمند ترین سرمه ها در درمان بیماری های چشم محسوب می شود، و استفاده از آن فواید زیادی دارد، سرمه توتیا با داشتن خواصی همچون پیشگیری و درمان آب مروارید، تازه کردن گوشت یا پیه ی چشم و جلا دادن به آن و همچنین رفع شب کوری و کور رنگی، خاصیت ضد عفونی کنندگی و در نهایت رفع کلیت بیماری های چشم، از جمله نقاط قوت استفاده از آن است. مواد تشکیل دهنده ی این سرمه شامل توتیای هندی، اقلیمیا الذهب، سنگ اثمذ، آب آسمان، هلیله زرد و نمک اندرانی ست.

توتیا

نکته ای که در این ماده وجود دارد این است که توتیا به چند چیز اطلاق می شود: جانور خاردار دریایی، اکسید بخار حاصل شده از ذوب نقره ی خالص، سنگ طبیعی اکسید روی و سرب، گیاه توتیا و ... مسئله این است که از آنجایی که فرمول این سرمه از معصوم علیه السلام رسیده است، منظور از توتیا کدامیک از این موارد را شامل می شود؟! بعضی از علما آن را سنگ آبی رنگ توتیا تفسیر کرده اند و برخی گیاه توتیا، در ذیل تصویر این نمونه ها را مشاهده می نمایید:

سنگ توتیا

HEMIMORPHITE

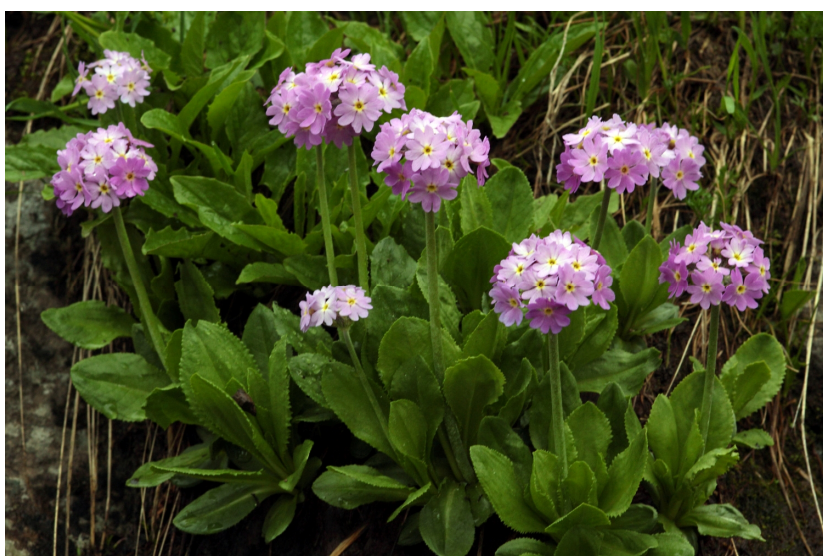
گیاه توتیا

PRIMULA AURICULATA

باید گفت که در این سرمه اولویت با پودر سنگ توتیاست و در صورتی که یافت نشد گیاه توتیا استفاده می شود. البته در تصویر بالا بلور این ماده را مشاهده می کنید. و بهتر آن است که از نوع هندی آن باشد. در گذشته از توتیا هم به عنوان داروی چشم و هم سرمه استفاده می شده است. در زمانهای باستان، سرمه از مواد مختلفی تهیه می شده که رایج ترین آنها گالنا بوده است. برای تهیه سرمه، گالنا را پودر می کردند در قالب های سفالی می ریختند و بر روی آتش حرارت می دادند تا گوگرد آن آزاد شود و اکسید سرب به دست آید. ایندیوم موجود در گالنا بر اثر حرارت به اکسید ایندیوم تبدیل می شود. این ماده خاصیت ضد (ماوراء بنفش) UV دارد و برای پیشگیری و درمان آفتاب زدگی چشم بسیار موثر است. بر اساس سفرنامه مارکوپولو، توتیای ایران در آن زمان یعنی ۷۰۰ سال پیش، به چین و اروپا صادر می شده است. روزگاری مارکوپولو، جهانگرد ایتالیایی وقتی از یزد به بافق و کوهبنان رفت، توتیا و آینه فولادی را به عنوان سوغات با خود به چین برد.

گزارشات و مقالات زیادی در مورد سرمه توتیا وجود دارد. در یکی از این گزارش ها، آنالیز نمونه های سرمه به دست آمده از مصر باستان نشان می دهد که سرمه مورد استفاده آنان، مخلوطی از چهار ترکیب شامل GALENA, PHOSGENITE, CERUSSITE, LAURIONITE بوده است. چون کانیهای PHOSGENITE, LAURIONITE به صورت طبیعی در مناطق مورد مطالعه یافت نشده است، محققین پنداشتند که این دو ماده به طور شیمیایی تهیه می شده است. یونانیان نیز در ۳۰۰۰ سال قبل، پودر گالنا را با آب و نمک مخلوط می کردند و حرارت می دادند. این کار به مدت ۴۰ روز ادامه می یافت، مرتباً آب افزوده می شد تا LAURIONITE تشکیل شود. سپس به این مخلوط نمک قلیایی اضافه می کردند تا PHOSGENITE به وجود آید. مشخص نیست که ایرانیان و یونانیان کدامیک زودتر این تکنولوژی را فرا گرفته اند. مصریان نوع دیگری از توتیا به نام MESDEMET را با استفاده از ملاکیت و گالنا تهیه می کردند. نوع گرانتر سرمه از ترکیب بادام سوخته، مس اکسید شده، سرب، خاکستر و گل آخرا (هماتیت) تهیه می شد که به آن KOHL می گفتند و به وسیله آن، چشمها را بادامی شکل می کردند.

گیاه توتیا

گیاه دارویی ارزشمند توتیا به علت چرای زیاد احشام و استفاده بیش از حد کوهنوردان و روستاییان از آن، در حال نابودی است. این گیاه دارویی به نام پریمولا اریکولاتا از خانواده پریمولاسه، در گویش های محلی از آن به عنوان توتیا، پامچال جویباری و پامچال طنازی یاد می شود.

توتیا در استان های آذربایجان غربی، همدان، کردستان و مرکزی در دامنه

رشته کوه های زاگرس در ارتفاع بین ۲ هزار تا ۲ هزار و ۴۰۰ متر بالاتر از سطح دریا رشد می کند.

این گیاه دارویی هر سال تنها در مدت ۱۰ تا ۱۵ روز در اردیبهشت عمر می کند.

بر اساس نوشته های تاریخی، پادشاهان هندی از این گیاه برای درمان بیماریهای چشمی خود استفاده می کردند.

از وسط بوته این گیاه ساقه ای به ارتفاع ۱۵ تا ۲۰ سانتی متر رشد می کند که روی آن گلی زیبا به رنگهای صورتی و بنفش شکوفه می زند. در زیر این گل ۲ تا ۳ سانتیمتر گرد سفید رنگی وجود دارد که با قطع کردن گل آن، گرد سفید رنگ را به داخل چشم و زیر پلک به مدت ۱۰ ثانیه نگه می دارند تا گرده به خوبی جذب چشم شود.

اگرچه این کار سوزش در پی دارد و پس از یک دقیقه اشک زیادی را از چشم سرازیر می کند، اما موجب پاکیزگی و شفافیت چشم می شود. گیاه دارویی توتیا تقویت کننده و تنظیم کننده اعمال فیزیولوژیکی چشم است. استفاده از این گیاه ماهیچه های اطراف و داخل کره چشم به ویژه ماهیچه های حرکت دهنده عدسی چشم که عمل تطابق را به عهده دارند تقویت می کند. البته استفاده از این گیاه قبل از طلوع آفتاب توصیه شده است چون با تابش نور خورشید به گرد سفید رنگ ساقه آن، خاصیت و مقدار این گرد را کم می کند.

جلوگیری از آب سیاه، آب مروارید، تراخم و خشکی چشم، فواید استفاده از گیاه توتیا است.

پزشکان و کارشناسان گیاهان دارویی نیز می گویند: گیاه دارویی توتیا تقویت کننده و تنظیم کننده اعمال فیزیولوژیکی چشم است. توتیا از پیری زودرس چشم و شب کوری جلوگیری می کند، سبب تحریک غدد اشکی و غدد مترشح لبه پلکها می شود، کره چشم را مرطوب و شفاف کرده و از تار شدن و کم نور شدن چشم جلوگیری می کند. اطبا سنتی معتقدند که کشیدن توتیا در چشم باعث از بین رفتن تاری چشم و چشم درد می گردد.

همچنین با استعمال آن ماهیچه های چشم از جمله ماهیچه های حرکت دهنده عدسی چشم تقویت شده و بنابراین افرادی که از این دارو استفاده می نمایند دیرتر به پیر چشمی مبتلا می گردند.

توتیا ضد عفونی کننده بسیار قوی است و بنابراین در گذشته با توجه به آلودگی های میکروبی فراوان کسانی که از آن استفاده می نموده اند از بیماریهای چشمی به دور بوده و به چشم درد مبتلا نمی شده اند.

استفاده از این دارو خون رسانی به شبکیه و سایر قسمت های چشم را تنظیم نموده و چشم کمتر به شب کوری مبتلا می گردد. همچنین می تواند در ترمیم بعضی از ضایعات چشمی نیز کمک نماید.

به هر حال با توجه به اهمیت این گیاه دارویی و ازسوی دیگر امکان کم تکثیر آن در کوتاه مدت ضروری است مرکز تحقیقات جهاد کشاورزی راهکارهای علمی و عملی برای تکثیر این گیاه ارائه دهد و از سوی دیگر در جهت حفظ این گونه ارزشمند از چرای بی رویه احشام و استفاده بیش از حد کوهنوردان و روستاییان جلوگیری کرد.

اقلیمیا الذهب

این ماده از بخاری که در دیواره ی کوره های ذوب طلا می نشیند بدست می آید.

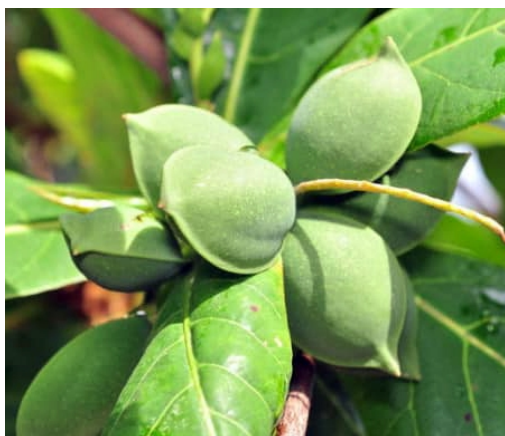
سنگ ائمد

توضیحات این سنگ قبلا به شرح رسید.

هلیله زرد

هلیله یک گیاه است اما به اعتبار مراحل رشد آن نوع آن متفاوت می شود.

اگر به اندازه دانه گندم برسد هلیله برنجی است اگر درشت تر بشود هلیله چینی می شود، اگر سیاه رنگ شد هلیله سیاه می شود و اگر بیشتر ماند و زرد رنگ شد، هلیله زرد می شود، و اگر کاملا رشد کرد

و بزرگ شد هلیله کابلی می شود. هلیله جزء معجزات تمام طبها است.

در مورد خواص خانواده هلیله می توان به این موارد اشاره کرد: تقویت حافظه - تقویت بینایی - جذام - تقویت معده - سودا - سفیدشدن مو - سوءهاضمه - بواسیر - مالیخولیا - سردرد - جمع شدن پوست - سیاهی دور چشم - فلج - لقوه - تکرر ادرار - برص - اگزما و...

در اینجا با بیان حدیثی از اهمیت هلیله یاد می کنیم:

امام صادق علیه السلام می فرماید:

عَلَيْكُمْ بِالْأَهْلِيلِجِ الْأَسْوَدِ فَإِنَّهُ مِنْ شَجَرِ الْجَنَّةِ طَعْمُهُ مَرٌّ وَ فِيهِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ

بر شما باد هلیله سیاه چراکه از درخت بهشت است طعم آن تلخ و در آن شفاء از هر بیماری است.

طب النبی، مستغفری، ص ۳۱

فرآوری

جهت فرآوری هلیله تنها کافیست که آن را از هرگونه آلودگی پاک کرده و به خوبی کوبیده و از الک ریز عبور دهید.

نمک اندرانی

منظور از نمک اندرانی همان بلور نمک است که از کوه استحصال می شود و از بهترین نوع نمک به حساب می آید. این نمک دارای هشتاد و شش نوع مختلف از املاح و مواد معدنی بوده که برای حیات بدن مهم هستند. از این نمک در روایات شیعی به عنوان یک غذا و یک داروی بسیار مفید نام برده شده است. باید دقت کنید که این نمک کاملاً بلورین باشد و هیچگونه گرد و خاکی در آن دیده نشود.

نمکی که از کوه نمک جهرم استان فارس استخراج می شود از بهترین بلورهای نمک بحساب می آید و به

شکل مکعب مربع کامل است و آری از هر نوع آلودگی و سموم است. توجه کنید که بلور طبیعی نمک به شکل مکعب مربع است و کاملاً بلورین و شفاف، هرچه شفافیت آن بیشتر باشد از خلوص و کیفیت بالاتری برخوردار است. در کل باید بیان کرد، زمانی که ماده ای به بلور تبدیل می شود، درواقع به کیفیت و خلوص بالایی از خلقت وجودی خود دست یافته است. و این بخاطر چیدمان منظم و صحیح اتم های تشکیل دهنده ی آن است.

امام علی علیه السلام: غذایان را با خوردن نمک آغاز کنید ؛ چرا که ، اگر مردم می دانستند که نمک چه فوایدی دارد آن را بر پادزهر مجرب ترجیح می دادند .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: خداوند عز و جل به موسی بن عمران ، وحی فرستاد که : «غذا را با نمک ، آغاز کن و با نمک ، پایان ده ؛ چرا که در نمک ، درمان هفتاد درد است که کمترین آنها ، دیوانگی ، جذام ، پیسی ، گلودرد ، دندان درد و شکم درد باشد» .

دلیل استفاده از بلور نمک در این سرمه خواص ضد عفونی کنندگی آن و جلابخشی به گوشت و پیه چشم است، بخاطر مزاج گرم و خشک آن بلغم سر و چشم را نازل می کند و با دارا بودن بیش از هشتاد نوع مواد معدنی کره ی چشم را به خوبی تغذیه می کند و در نهایت بصر را جلا

داده و از بیماری های مختلف همچون درد و ضعف و دیگر موارد مصون می دارد.

از جمله مواردی که باید به آن اشاره کرد خواص آب، خاک و نمک است، در عالم هستی دو ماده اصلی وجود دارد که قوا یا انرژی را (چه خوب و چه بد) به خود جذب می کند و آن دو عنصر آب و خاک هستند. این دو ماده از شوینده های جسمانی و صد البته روحانی به حساب می آیند. به همین جهت ما در زمان وضو، غسل و تیمم از این دو عنصر بهره می گیریم، چرا که وقتی آب بر سطح پوست جاری می شود آلودگی ها و آغشتگی های روحی و روانی موجود بر سطر پوست را به خود جذب کرده و به همراه خود دفع می کند. به همین خاطر است که بعد از وضو و غسل یا حمام کردن و یا شنا کردن ما احساس خیلی خوبی داریم. و دلیل آن این است که انرژی های آلوده ای که باعث افسردگی ما می شود توسط آب و خاک جذب شده و از بدن جسمانی و روحانی ما جدا می شوند. و اما نمک، نمک باعث می شود که این آلودگی جذب شده تجزیه و دفع گردد. به این نکته توجه کنید که تابحال هیچ کسی از ورود به آب دریا بیمار نشده است! و این بخاطر وجود نمک در آب است. وجود نمک در چشم قبل از هر چیز باعث می شود که قوای منفی جذب شده توسط رطوبت چشم، تجزیه و دفع گردد، بعد از آن باعث دفع تاثیرات هرگونه باکتری و ویروس می شود و باعث می شود که کره ی چشم منسجم بماند و از گندیدن و ذوب شدن آن جلوگیری شود. همچنین موجب می شود که در هوای سرد کره ی چشم و آب موجود در آن از انجماد مصون بماند. و بسیاری دلایل دیگر که طرح آنها از موضوع و حوصله ی این مکتوب خارج است.

فرآوری

جهت فرآوری این نمک تنها کافیست که پس از پاکسازی از هر نوع آلودگی، آن را به طور کامل آسیاب کرده و از الک ریز عبور داد و دوباره آسیاب کرد و این کار را آنقدر تکرار کرد تا هیچ ذره ی آزاردهنده ای در آن باقی نماند.

آب آسمان

در این سرمه از آب آسمان یا همان باران پاکیزه استفاده می شود و اولویت با آن است. جهت استحصال این مورد، اگر در محیط شهری زندگی می کنید باید در فصول بارندگی اجازه دهید که بارندگی اول و ترجیحا دوم صورت گیرد و از بارندگی سوم استفاده نمایید (دلیل آنهم آلودگی های مختلف موجود در هوای شهر است که در زمان بارندگی به ذرات باران چسبیده و به سطح زمین فرود می آیند). برای جمع کردن آن آب تنها کافیست در نقطه ی بلندی که از آلودگی ها و گرد غبار در امان است، در زمان بارندگی سینی مسطحی قرار دهید تا آب باران در آن باریده و جمع گردد، سپس آن را در شیشه ای درب دار و پاکیزه ریخته و درون یخچال نگهداری نمایید. اگر به آب

باران دسترسی ندارید، تنها کافیست که از آب مقطر استفاده کنید، توجه کنید که این آب با آب سرنگ تغذیه ی بیمار تفاوت دارد چرا که در آن املاح و نمک است. آب مقطر کاملا خالص از هر نوع ماده ی دیگری می باشد. اگر مکانی برای خرید این آب ندارید، به این روش عمل کنید:

برای جلوگیری از هزینه های احتمالی، تنها کافیست که کتری را آب کرده و اجازه دهید که جوش آید، پس از اینکه خروج بخار را از لوله ی کتری مشاهده کردید، یک بشقاب کاملا تمیز را در فاصله ی یک سانتی متری آن لوله به طور مورب (مایل و کج) نگهداشته و بخار تبدیل شده به قطرات آب را که از قسمت پایین بشقاب شروع به چکیدن می کنند را در یک ظرف بسیار تمیز جمع آوری کنید. این همان آب مقطر است. در نهایت پس از رسیدن مقدار آن به اندازه ی مورد نیازتان، درب ظرف را بسته و در یخچال نگهداری نمایید.

روش تهیه

به فرمول امام باقر علیه السلام: از هر کدام از مواد بالا به صورت جداگانه مقداری را برداشته و در آب باران یا مقطر به خوبی آسیاب کنید. توجه کنید که باید هر ماده را به صورت جدا در آب باران آسیاب کنید به شکلی که خمیر گردد. البته مقدار هر مواد باید برابر باشند. پس ابتدا مقدار برابری از هر ماده را (از طریق وزن کردن) جدا کنید، سپس هر کدام را در ظرفی جداگانه با مقدار اندکی آب باران آسیاب کنید تا خمیری یکدست حاصل گردد، سپس تمام مواد را با یکدیگر ترکیب کنید و آنقدر به آسیاب کردن ادامه دهید که هیچ دانه ی درشت و آزاردهنده ای در آن باقی نماند.

در نهایت در یک ظرف درب دار کاملا پاکیزه ریخته و در یخچال نگهداری کنید. تاریخ انقضای این سرمه نهایتا شش ماه است.

به فرمول امام حسین علیه السلام: در این فرمول تنها کافیست یک دانه هلیله ی زرد را با هفت دانه فلفل (یا هفت دانه فلفل سیاه یا هفت حب از "یک شاخ" دارفلفل) آسیاب کرده، به شکلی که هیچ دانه ی درشت و آزار دهنده ای در آن باقی نماند، سپس الک کرده و به آسیاب ادامه داده تا به گرد ریزی تبدیل گردند.

روش مصرف

در روش امام باقر علیه السلام: دوره ی درمان با این سرمه، چهل روز متواتر است، و هر شب قبل از سرمه ی اثم مورد استفاده قرار می گیرد (یک تا سه ساعت قبل)، و به تعداد سه یا پنج مرتبه از چشم راست شروع و به چشم راست ختم می گردد. این سرمه برعکس سرمه ی نشادر نیاز به شستن ندارد.

در روش امام حسین علیه السلام: دوره ی درمان با این سرمه، پانزده روز متواتر است، و پس از یک ساعت شسته و با سرمه ی اثم سرمه بکشند. تعداد دفعات این سرمه همچون سرمه ی اثم است. تکرار دوره های درمان، با فواصل ۱۵ روزه همراه است!

احادیث وارد شده

شَكَا رَجُلٌ إِلَى أَبِي جَعْفَرِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَيَاضًا فِي عَيْنِهِ، فَقَالَ: خُذْ تَوْتِيَا هِنْدِيَّ جُزْءًا وَإِقْلِيمِيَا الذَّهَبِ جُزْءًا، وَإِثْمِدًا [۱] جَيِّدًا جُزْءًا [و] لِيَجْعَلَ جُزْءًا مِنَ الْهَلِيلِجِ الْأَصْفَرِ، وَجُزْءًا مِنْ مِلْحِ أَنْدَرَانِيٍّ، وَاسْحَقْ كُلَّ

وَاحِدٍ مِنْهَا عَلَى حِدَّةٍ بِمَاءِ السَّمَاءِ، ثُمَّ اجْمَعَهُ بَعْدَ السَّحْقِ فَاکْتَجَلَ بِهِ؛ فَإِنَّهُ يَقَطَعُ الْبَيَاضَ، وَيُصَفِّي لَحْمَ الْعَيْنِ وَيُنَقِّيهِ مِنْ كُلِّ عِلَّةٍ يَأْذِنُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ.

به نقل از ذریح: مردی نزد امام باقر علیه السلام از سفیدی ای در چشمش اظهار ناراحتی کرد. فرمود: «قدری توتیای هندی، قدری جوش کوره (ریم) سیم و زر، و قدری سنگ سرمه مرغوب بردار و سهمی هلیله زرد و سهمی نیز نمک اندرانی (نمک بلور) [همراه آن] بردار و هر یک از آنها را جداگانه در آب باران، خوب بساب و سپس، همه را پس از سابیدن به هم درآمیز و از آن سرمه ساز. این [کار]، به اذن خداوند عز و جل، سفیدی عارض بر چشم را از میان می برد، گوشت چشم را تصفیه می کند و از هر بیماری ای می پالاید».

منبع: ما بین المعقوفین أثبتناه من بحار الأنوار. فی المصدر: «بالسحق»، والتصویب من بحار الأنوار. طب الأئمة لابن بسطام، صفحه ۸۷، بحار الأنوار، جلد ۶۲، صفحه ۱۴۷، حدیث ۱۷ دانش نامه احادیث پزشکی: ۱ / ۲۹۲

از امام حسین علیه السلام نقل شده است:

لَوْ عَلِمَ النَّاسُ مَا فِي الْأَهْلِيلِجِ الْأَصْفَرِ لَأَشْتَرَوْهَا بِوِزْنِهَا ذَهَبًا وَقَالَ لِرَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِهِ خُذْ هَلِيلَجَةً صَفْرَاءَ وَسَبْعَ حَبَّاتِ فُلْفُلٍ وَاسْحَقْهَا وَانْخُلْهَا وَاکْتَجَلَ بِهَا.

اگر مردم بدانند در هلیله زرد چیست معادل وزن آن طلا می دادند و به یکی از اصحاب خود فرمود یک دانه هلیله زرد و هفت دانه فلفل را آسیاب کن و الک کن و با آن ها سرمه بکش.

طب الاثمه، ابن سابور زیات نیشابوری، ص ۸۶

سرمه لبان

صمغ که در حقیقت همان خون حیات بخش درختان و گیاهان محسوب می شود، باعث ترمیم زخم هایشان، درمان بیماری هایشان، دفاع در برابر دشمنانشان و هرگونه عفونت و بیماری به حساب می آید و تغذیه ی اصلی گیاه از طریق این ماده ی ارزشمند، نگهداری و حمل می گردد؛ در نهایت به عنوان یک شاخص حیاتی برای تمام جانداران به حساب می آید.

لبان یک لغت عربی به معنای گندُر است، این صمغ یکی از گرانبها ترین مواد موجود است که قبلا بجای سکه و ارز، داد و ستد می شد و امروزه در برخی موارد گرانتر از طلا و نقره به فروش می رسد. کندر نام درختی ست که در صحرای عربستان، آفریقا، هندوستان و برخی نقاط پراکنده ی جهان می روید. این درخت معمولا در ارتفاعات بلندی رشد می کند و بسیار دارای ارزش و همچنین تاریخی هزاران ساله است. در دین اسلام توصیه های فراوانی برای استفاده از این صمغ ارزشمند شده است، آنقدر که از ملزومات زندگی مسلمانان (شیعه و سنی) محسوب می شود؛ و در میراث تمام پیامبران برای فرزندانسان جای داشته است.

کندر با داشتن بیش از ۲۵ گونه ی متفاوت و مصارف گوناگونی همچون مواد غذایی، دارویی، آرایشی و بهداشتی، معطرات (عطر و بخور)، صنعت، مراسم مذهبی و روحانی و غیره...، از معروف ترین و ارزشمند ترین محصول طبیعت بحساب می آید.

این صمغ به صورت طبیعی از تنه ی این درخت ارزشمند جاری می شود، اما امروزه به دلیل تبدیل شدن به یک قطب تجاری پر مصرف و پر درآمد، به وسیله ی زخم کردن تنه ی درخت، در عرض یک هفته جاری و خشک می شود و در نهایت جمع آوری می شود.

کندر با داشتن روایح گوناگون و لذت بخش خود از تنوع زیادی برخوردار است و با سلیقه ی افراد گوناگون سازگاری دارد.

امروزه از این صمغ در صنعت آرایش و بهداشت استفاده ی گسترده ای می شود و از روغن آن در ساخت انواع محصولات آرایشی همچون: کرم های ترمیم کننده، لوسیون های ضد چروک و لایه بردار، ماسک، برق لب، خط چشم، مواد و وسایل طبیعی گریم سینمایی و... محصولات بهداشتی همچون: صابون مایع و جامد، شامپوی جامد و مایع، مام، پماد، بوگیر، مسواک و خمیر دندان و...

محصولات دارویی همچون: قرص ها و کپسول های دیابت، محصولات لاغری، محصولات چاق کننده، تقویت کننده، مکمل غذایی، مکمل دارویی، نگهدارنده ی طبیعی، داروهای ضد سرطان (از هر نوع)، پماد، روغن ماساژ، محصولات

درمانی، داروهای خوراکی و مالشی، آماس مفاصل و مشکلات مغز استخوان، داروهای تقویت حافظه، آدامس های طبیعی، داروهای مربوط به بیماری های دهان و دندان، داروهای مربوط به آسم، داروهای قدرتمند تشنج ارثی و عارضی، داروهای ضد عفونی کننده زخم و محیط هوازی، داروهای ترمیم کننده لکه های پوستی، جوش و آکنه و...

محصولات معطر: انواع فیوژر، اسپری، اود کلن،

اود تویلت، اود پرفیوم، پرفیوم، بادی میست معطر، تهویه کننده ی معطر هوا، بخور و عود های طبیعی، عطر های جامد و ده ها محصول ارزشمند دیگر...

این گیاه برای درمان عفونت کاربرد دارد، اکنون تحقیقات علمی، صمغ کندر را به درمان سرطان ارتباط می دهد.

غلظت صمغ به زمان برداشت آن ارتباط دارد. نتایج تحقیقات علمی نشان می دهد که این صمغ حاوی ترکیب های مهم ضد سرطانی است. این موضوع برای مردم چین تازگی ندارد زیرا در طب قدیم چین، صمغ کندر برای درمان سرطان استفاده می شد و هنوز هم مورد استفاده قرار می گیرد.

درمان سرطان پروستات: نتایج تحقیقات سال ۲۰۱۰ نشان می دهد که ترکیب های فعال موجود در صمغ کندر، مانع بروز سرطان پروستات می شود. این ترکیب اسیدی که از درخت صمغ کندر گرفته می شود به طور موثری سلول های سرطانی پروستات را از بین می برد.

درمان لوسمی: نتایج تحقیقات دیگر نیز نشان می دهد که عصاره صمغ کندر لوسمی حاد ملوئیدی را درمان می کند. لوسمی حاد ملوئیدی، نوعی سرطان است که روی مغز استخوان تاثیر می گذارد. این بیماری زمانی شروع می شود که گلبول های سفید به سلول های سرطانی تبدیل می شود. نتایج آزمایش ها نشان می دهد عصاره صمغ کندر به طور موثری مرگ سلول های سرطانی را ۲۰ درصد افزایش می دهد.

درمان سرطان مثانه: نتایج تحقیقات دیگری که در سال ۲۰۰۹ انجام گرفت نشان می دهد عصاره صمغ کندر بدون تاثیرگذاری روی سلول های سالم، سلول های سرطانی در مثانه را از بین می برد. محققان انگلیسی دریافته اند که چگونه آسیتیل - ۱۱ - کتو - بتا - بازولیک اسید (ACETYL-11-KETO-BETA-BOSWELLIC ACID) سرطان تخمدان را در حالت پیشرفته درمان می کند. این ماده ترکیبی است که در عصاره صمغ کندر یافت می شود. طبق آمار سازمان بهداشت جهانی، سرطان، علت عمده مرگ در جهان است.

این اسید مهم پس از گذشت ۱۱ ساعت از فرایند مداوم تقطیر، شروع به استخراج و در ساعت پانزدهم بسته به میزان حجم صمغ، تقریباً به طور کامل به فلاسک جمع آوری منتقل می شود. مطالب فراوانی می توان در مورد این صمغ بیان کرد اما از موضوع و حوصله ی این مکتوب خارج است، اطلاعات بیشتر در اینباره را در کتاب عود و عطر آسمانی خواهید خواند.

استفاده از کندر به عنوان سرمه، بیش از یک هزاره است که عمومیت دارد، و یونانیان، مصری ها، آریایی ها و عرب ها از پیشگامان استفاده از این سرمه بوده اند.

این صمغ به دلیل داشتن مواد ارزشمند مختلفی باعث سلامت کره ی چشم شده و جهت پیشگیری و درمان آب مروارید و آب سیاه، فشار پشت چشم، آرامش اعصاب، ضعف چشم، بلغم چشم و سر، وضوح دیداری و... مورد استفاده قرار می گیرد.

کندر نمونه های متفاوتی دارد اما نمونه ای که برای این سرمه مورد استفاده قرار میگیرد، نمونه ی خوراکی آن است، در نمونه های خوراکی نوع نر و ماده بسیار مناسب هستند. در ذیل تصاویر هر دو نوع را مشاهده می نمایید:

نمونه ی روبرو معروف به لبان ذکر یا همان کندر نر است، کندر نر دارای رنگی گراییده به سبز است و دارای رایحه ای لیمویی و خنک است. این کندر از گران ترین و کمیاب ترین نوع کندر محسوب می شود. این نمونه به کندر سبز سلطنتی معروف است!

نمونه ی روبرو معروف به لبان مونث یا همان کندر ماده است. نام دیگر آن کندر کهربا است. کندر ماده دارای رنگی متمایل به سرخ است و رایحه ای کهربایی (گرم و شیرین) دارد. این کندر نیز از قیمت بالایی برخوردار است.

نمونه های دیگری از کندر را نیز می توان معرفی کرد، اما در مورد این سرمه تنها کافیست یکی از نمونه های نامبرده و یا هر گونه ی خوراکی را که امکان تهیه ی آن را دارید بدست آورید.

فرآوری

جهت فرآوری کندر تنها کافیست که هرنوع از آلودگی را از آن زدوده و به وسیله ی یک هاون آن را آسیاب کنید، به شکلی که تمام ذرات آن به گرد بسیار بسیار ریزی تبدیل شوند، سپس آن را از الک ریز عبور داده و در یک ظرف دربدار تمیز و بدون بو، بدور از نور خورشید، در جایی خشک و خنک نگهداری نمایید. اگر کندر مرطوب هست پس از آسیاب اول اجازه دهید در مکانی تاریک، پاکیزه و دارای گردش هوا به خوبی خشک شود و سپس به آسیاب دوم و سوم پردازید، در غیر این صورت ذرات آن به یکدیگر خواهند چسبید.

روش تهیه

باید دقت کرد که امروزه دوده ی کندر را به عنوان سرمه ارائه می دهند که این عمل اشتباه است، و باعث می شود که به یک ماده ی سمی و مضر تبدیل شود. همانطور که قبلا بیان شد استفاده از دوده ها (کربن، روغن سوخته و...) به چشم آسیب زده و هیچ سودی در بر ندارند. برای تهیه ی سرمه ی درمانی کندر به سه روش می توان عمل کرد.

روش اول: در این روش تنها کافیسست که کندر را آنقدر آسیاب کنید تا کاملاً به گرد بسیار ریزی تبدیل شود، سپس آن را از الک ریز عبور داده و در یک ظرف دربدار تمیز و بدون بو، بدون نور خورشید، در جایی خشک و خنک نگهداری نمایید.

روش دوم: این فرمول از لبان به پیشگیری و درمان بیشتر بیماری های چشم کمک می کند، از جمله: جهت پیشگیری و درمان آب مروارید و آب سیاه، آرامش اعصاب، ضعف چشم، بلغم چشم و سر، و...، برای تهیه ی آن از هر کدام از این مواد به اندازه ی مساوی (از نظر وزن) تهیه کنید: کافور (از هر نوع که باشد)، لبان خوراکی، فلفل سیاه، دار فلفل، سنگ ائمد، آب باران پاکیزه (در غیر این صورت آب مقطر خالص و پاکیزه).

ابتدا با مقداری زعفران و آب باران دواتی را تهیه کنید، سپس به وسیله ی آن در کف یک ظرف شیشه ای یا نعلبکی شیشه ای پاک و طاهر، رو به قبله و با طهارت و وضو سوره مبارکه "حمد" را همراه با آیه ی شریفه ی (بسم الله الرحمن الرحیم) به طور کامل و صحیح بنویسید، اعراب گذاری لازم نیست اما دقت کنید که دندانهای حروف به طور کامل درج گردند. در این هنگام به نظر به آن، سوره را قرائت کنید، سپس مواد دیگر که قبلاً به صورت جداگانه کاملاً آسیاب شده اند، به آن اضافه کنید و با مقدار کمی آب مقطر یا باران به خمیر لطیفی تبدیل کنید و در همان ظرف دوباره آسیاب کنید تا متن سوره ی مبارکه حمد کاملاً شسته شده و به درون سرمه ترکیب شود، در این مرحله مواد را کاملاً با یکدیگر ترکیب کنید. حال سرمه ی شما آماده است.

روش سوم: این فرمول از لبان برای پیشگیری و درمان اکثر بیماری های چشم مورد استفاده قرار میگیرد. برای شروع، یک پیمانه کندر فرآوری شده، یک پیمانه ائمد فرآوری شده، یک پیمانه صبر فرآوری شده، دو پیمانه هلیله سیاه فرآوری شده و دو پیمانه هلیله زرد فرآوری شده را در هاون ریخته و مخلوط کرده و به خوبی با یکدیگر آسیاب کنید تا تمام ذرات با یکدیگر درآمیزند. سپس آنها را از الک بسیار ریز عبور داده و دوباره آسیاب کنید و برای مرحله ی آخر یک بار دیگر از الک عبور دهید و در نهایت به ظرف نگهداری منتقل نمایید.

روش مصرف

در فرمول اول: که از لبان به تنهایی بهره برده شده است، به عدد فرد ۳ یا ۵ یا ۷ مرتبه از چشم راست شروع و به چشم راست ختم کنید. و روز مناسب این سرمه چهارشنبه ها، یک بار در هفته است. تاریخ انقضای این سرمه حداکثر تا شش ماه است.

در فرمول دوم: این سرمه باید به صورت تازه مصرف شود، به عبارتی تاریخ انقضای آن به اندازه ی یکبار مصرف دوام دارد. و این یعنی باید قبل از ساخت، با توجه به تعداد افراد، مقدار مواد را محاسبه کرد و در نهایت سرمه را تهیه و مصرف کرد تا موادی باقی نماند (به عبارتی اسراف نشود)، سپس برای دفعه ی بعد دوباره باید آن سرمه را بسازید. فاصله ی استفاده از این سرمه هر هفت روز یا هر پانزده روز یک بار است. توجه شود که از چوب درخت کندر برای میل سرمه نمی توان استفاده کرد.

در فرمول سوم: تعداد دفعات مصرف همچون سرمه ائمد است. تاریخ انقضای این سرمه حداکثر تا شش ماه است. این سرمه باید هر شب قبل از خواب همراه با سرمه ائمد مورد استفاده قرار گیرد. (ابتدا این سرمه و سپس ائمد)

احادیث وارد شده:

رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم: **عَلَيْكُمْ بِاللُّبَانِ؛ فَإِنَّهُ... يَزِيدُ فِي الْعَقْلِ، وَيُذَكِّي الدَّهْنَ، وَيَجْلُو البَصَرَ، وَيُذْهِبُ النِّسيانَ.**

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: بر شما باد کُنْدَر؛ چرا که... عقل را افزون می کند، ذهن را ذکاوت می دهد، چشم را جلا می بخشد و فراموشی را از میان می برد.

طب النبى صلي الله عليه و آله و سلم، صفحه ۶، بحار الأنوار، جلد ۶۲، صفحه ۲۹۴ دانش نامه احادیث پزشکی: ۱ / ۲۴۸

الإمام الرضا عليه السلام: **إِسْتَكْثِرُوا مِنَ اللُّبَانِ وَأَسْتَبْقُوهُ وَأَمْضِعُوهُ، وَأَحْبَبُهُ إِلَى المَضْغِ؛ فَإِنَّهُ يَنْزِفُ بَلْغَمَ المَعِدَةِ وَيُنْظِفُهَا، وَيَشُدُّ العَقْلَ، وَيُمِرُّ الطَّعَامَ.**

امام رضا علیه السلام: فراوان از کُنْدَر استفاده کنید، آن را در دهان نگه دارید و بجوید. برای من، جویدن آن، دوست داشتنی تر است؛ بلغم معده را می زداید و آن را تمیز می کند، عقل را استحکام می بخشد و غذا را می گوارد.

مكارم الأخلاق، جلد ۱، صفحه ۴۲۳، حدیث ۱۴۴۲، بحار الأنوار، جلد ۶۶، صفحه ۴۴۴، حدیث ۸ دانش نامه احادیث پزشکی: ۱ / ۲۴۸

رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم: **عَلَيْكُمْ بِاللُّبَانِ؛ فَإِنَّهُ يَمْسَحُ الحَرَّ عَنِ القَلْبِ كَمَا يَمْسَحُ الإِصْبَعُ العِرْقَ عَنِ الجَبِينِ، وَيَشُدُّ الظَّهْرَ، وَيَزِيدُ فِي العَقْلِ، وَيُذَكِّي الدَّهْنَ، وَيَجْلُو البَصَرَ، وَيُذْهِبُ النِّسيانَ.**

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: بر شما باد کُنْدَر؛ زیرا آن سان که انگشتان، عرق را از پیشانی پاک می کنند، پشت را محکم می کند، عقل را افزون می کند، ذهن را ذکاوت می دهد، چشم را جلا می بخشد و فراموشی را از میان می برد.

فی المصدر: «بلسح»، والتصویب من بحار الأنوار. طب النبى صلي الله عليه و آله و سلم، صفحه ۶، بحار الأنوار، جلد ۷۶، صفحه ۳۲۱، حدیث ۴، دانش نامه احادیث پزشکی: ۲ / ۴۵۲

عنه صلى الله عليه و آله و سلم **لِعَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَلِيُّ، ثَلَاثَةٌ يَزِدْنَ فِي الحِفْظِ وَيُذْهِبْنَ البَلْغَمَ: اللُّبَانُ، وَالسُّوَاكُ، وَقِرَاءَةُ القُرْآنِ.**

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم- خطاب به امام علی علیه السلام: ای علی! سه چیز بر حافظه می افزاید و بلغم را می برد: کُنْدَر، مسواک و قرائت قرآن.

من لايحضره الفقيه، جلد ۴، صفحه ۳۶۵، حدیث ۵۷۶۲ عن حماد بن عمرو وأنس بن محمد عن أبيه، الخصال، صفحه ۱۲۶، حدیث ۱۲۲ عن أنس بن محمد عن أبيه وفيه «السقم» بدل «البلغم»، مكارم الأخلاق، جلد ۲، صفحه ۳۲۸، حدیث ۲۶۵۶ كلها عن الإمام الصادق عن أبيه عن جدّه عن الإمام عليّ عليهم السلام، بحار الأنوار، جلد ۶۶، صفحه ۴۴۳، حدیث ۳، دانش نامه احادیث پزشکی: ۲ / ۴۵۲ در الخصال، به جاي «بلغم»، واژه «سقم» به معنای بیماری آمده است.

رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم: **إِدْهِنُوا بِاللُّبَانِ؛ فَإِنَّهُ أَحْظَى لَكُمْ عِنْدَ نِسَائِكُمْ.**

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: با کُنْدَر، بدن را چرب کنید؛ چرا که این بهره ای بیشتر برای شما نزد زنان است. ایجاد می کند.

الفردوس، جلد ۱، صفحه ۹۱، حدیث ۲۹۵، عن، كنز العمال، جلد ۶، صفحه ۶۴۷، حدیث ۱۷۲۱۴ دانش نامه احادیث پزشکی: ۲ / ۴۵۲

رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم: **أَطْعِمُوا نِسَاءَكُم الحَوَامِلَ اللُّبَانَ؛ فَإِنَّهُ يَزِيدُ فِي عَقْلِ الصَّبِيِّ.**

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: به زنان آبستن خود، کُنْدَر بدهید؛ چرا که عقل کودک را افزون می کند.

الامام رضا علیه السلام: مَنْ أَخَذَ مِنَ الْحَمَّامِ خَرْفَةً فَحَكَ بِهَا جَسَدَهُ فَأَصَابَهُ الْبَرَصُ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ وَ مَنْ اغْتَسَلَ مِنَ الْمَاءِ الَّذِي قَدْ اغْتَسَلَ فِيهِ فَأَصَابَهُ الْجَذَامُ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ فَقُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ عَ إِنَّ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَقُولُونَ إِنَّ فِيهِ شِفَاءً مِنَ الْعَيْنِ فَقَالَ كَذَبُوا يَغْتَسِلُ فِيهِ الْجُنُبُ مِنَ الْحَرَامِ وَالزَّانِي وَ النَّاصِبُ الَّذِي هُوَ شَرُّهُمَا وَ كُلُّ خَلْقٍ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ ثُمَّ يَكُونُ فِيهِ شِفَاءً مِنَ الْعَيْنِ إِنَّمَا شِفَاءُ الْعَيْنِ قِرَاءَةُ الْحَمْدِ وَ الْمُعَوِّذَتَيْنِ وَ آيَةِ الْكُرْسِيِّ وَ الْبَخُورِ بِالْقُسْطِ وَ الْمُرِّ وَ اللَّبَانِ

امام رضا علیه السلام: کسی که در حمام خود را با سفال بشوید و مبتلا به برص شود فقط خود را ملامت کند و کسی که غسل کند با آبی که از غسل کردن شخص دیگری باشد خود را ملامت کند. عرض شد اهل مدینه می گویند آب غسله درمان است از چشم زخم! فرمود دروغ گفته اند، کسی که جنب از حرام است و زنا کننده و ناصب و شر همه خلق خدا در این حمام خود را می شویند، بعد این درمان چشم زخم است؟؟، همانا درمان چشم زخم بقرائت حمد و معوذتین (فلق و ناس) و آیت الکرسی و بخور دادن با قسط و مرمکی و کندر است.

الکافی، کلینی، ط اسلامی، ج ۶، ص ۵۰۳

سرمه در احرام (حج)

«سألته عن الكحل للمحرم قال: أما بالسواد فلا ولكن بالصبر والحض.»

«از امام صادق (ع) درباره سرمه برای شخص مُحْرِم پرسیدم، امام فرمودند با سرمه ائمه نمی شود سرمه بکشد (زیرا زینت محسوب می شود و زینت برای محرم جایز نیست)، ولی با صبر و حضض (حُضْضُ یا دیوخار یا پیل زهره) می شود.»

الاصول من الکافی، شیخ کلینی، ج ۴، ص ۳۵۷.

امام صادق (ع) می فرمایند: «لا بأس للمحرم أن يكتحل بكحل ليس فيه مسك ولا كافور إذا اشتكى عينيه، وتكتحل المرأة المحرمة بالكحل كله إلا كحلا أسود لزينه»

«اشکالی ندارد مُحْرِم سرمه بکشد، با سرمه ای که در آن نه مشک باشد و نه کافور، در صورتی که چشمانش بیمار شود، و زن محرمه با همه سرمه ها سرمه بکشد مگر سرمه مشکلی برای زینت.»

من لا يحضره الفقيه، شیخ صدوق، ج ۲، ص ۳۴۷، ح ۲۶۴۷.

امام باقر (ع) می فرمایند: «يكتحل المحرم عينيه إن شاء بصبر ليس فيه زعفران ولا ورس»

« مُحْرِم می تواند سرمه بکشد با صبر که نه زعفران در آن باشد و نه ورس.»

من لا يحضره الفقيه، شیخ صدوق، ج ۲، ص ۳۴۷، ح ۲۶۴۸.

میل سرمه و سرمه دان

«أراني أبو الحسن عليه السلام ميلا من حديد ومكحلة من عظام فقال: هذا كان لأبي الحسن فاكتحل به»

«امام رضا (ع) به من نشان داد یک میلی از آهن و سرمه‌دانی از استخوان، و فرمودند این سرمه‌دان امام کاظم (ع) بوده، با آن سرمه بکش.» در این روایت اشاره شده که میل از جنس آهن بوده و در حالی که در روایات دیگر آهن به عنوان رجز و آلودگی معرفی شده، این احتمال وجود دارد که منظور فلز بوده و یا می‌توان گفت که استفاده از آهن به عنوان ظرف غذا و چیزی که با خوردنی در ارتباط باشد اشکال دارد و استفاده از آن به عنوان میل برای سرمه کشیدن اشکال ندارد، البته بهتر است که از میل برنجی استفاده شود.
الاصول من الکافی، شیخ کلینی، ج ۶، ص ۴۹۴.

سرمه دان ها و میل های سرامیکی، چوبی (بجز چوب کندر، انواع نی، انار، گل ها، گز ...)، فلز برنج و استخوان حیوان حلال گوشت از بهترین مواد است.

نکات استفاده برای آقایان و بانوان

عَنْهُ (ص): أَنَّهُ نَهَى أَنْ يُكْتَحَلَ إِلَّا وَتَرَأَ وَ أَمَرَ بِالْكُحْلِ عِنْدَ النَّوْمِ وَ أَمَرَ بِالْاِكْتِحَالِ بِالْأَثْمِدِ وَ قَالَ عَلَيْكُمْ بِهِ فَإِنَّهُ مَذْهَبَةٌ لِلْقَدَى مَصْفَاءٌ لِلْبَصَرِ

پیغمبر نهی فرودند که با فاصله و به عدد زوج سرمه بکشید و لذا هر شب و به عدد فرد قبل از خواب سرمه طبیعی بکشید. و فرمودند بر شما باد به استفاده از سرمه کشیدن که همانا چرک و آلودگی را از بین برده و دیده را صفا می دهد. مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، حسین بن محمد تقی نوری، ج ۱۶، ص ۴۵۴، ط موسسه آل البيت.

سعی کنید چشم و دهان خود را همیشه مورد توجه ویژه قرار دهید، چرا که این دو به هم مرتبط اند و هر کدام بر دیگری تاثیر می گذارد، آلودگی و بیماری هر کدام نیز بر سلامت دیگری تاثیر می نهد. دقت کنید که هر بار که میل سرمه را به چشم می کشید، باید قبل از آن بسم الله بگویید و آن را دوباره به سرمه آغشته کنید.

حتما دعای ارائه شده توسط معصوم را قبل یا هنگام یا بعد از سرمه قرائت کنید تا از ضررهای آن در امان باشید و بیشترین تاثیر را دریافت کنید، چرا که فرکانس آزاد شده توسط وجود شما، باعث تاثیر بر فرکانس های اتمی هر ماده شده و آنها را مجبور به نوسان در راستای اهداف خود کرده و به عبارتی آنها را برنامه ریزی می نماید. امروزه این مسئله به صورت جهان و با برگزاری سمینارهای علمی عمومی و خصوصی به اثبات رسانیده اند که کلام، افکار، احساسات و نیات شما بر روی محیط اطراف شما تاثیر مستقیم دارد و از جمله ی این مواد: غذاها، نوشیدنی ها و تمام مواد مصرفی شما خواهد بود. باید بیان کرد که افکار و احساسات شما در غذایی که می پزید نیز ثبت و ذخیره می شود.

این تجربه را همیشه داشته ایم، وقتی که مادر، خواهر و همسر ما در سلامتی روحی، ذهنی و جسمی قرار داشته باشند، غذاهای آنها طعم و لذت خاصی را در خود دارند و آنرا به ما منتقل می کنند، حال برعکس آن زمانی که افسرده و ناراحت هستند، غذاهایشان دیگر طعم قبل را ندارد و پس از خوردن آن ما نیز غمگین و افسرده می شویم!

البته از آنجایی که موضوع این مکتوب سرمه است، از پیشروی به شکل تخصصی در موارد اینچنینی اجتناب می‌ورزم. ولی همین مقدار را غنیمت شمرده و شرح کوچکی را ارائه دادم.

استفاده از سرمه جنسیت نمی‌شناسد، و این سنت الهی ست و جزو دارو و زینت هر دو جنسیت قرار داده شده است. در کشور ایران متأسفانه بسیاری از فرهنگ های قومی و ملیتی بجای فرهنگ اسلامی باب شده و به ذهن افراد ناآگاه تزریق می‌گردد. و این جز نشان از جهل نیست. برخی از دیدگاه های اشتباه از این قرار است، حال آنکه در دین اسلام ایرادی بر آن وارد نشده است و در برخی توصیه به آن شده است: بد دانستن موی بلند برای مردان، عیب دانستن سرمه برای مردان، استفاده از زیور نقره بجز انگشتر برای مردان، نیکو دانستن لباس مشکی، اجتناب از عطر در هنگام روزه داری، عیب دانستن رنگ کردن موی سر و محاسن، نیک دانستن مو بر بدن مردان و عیب دانستن اصلاح آن، عیب دانستن پوشیدن کفش های با رنگ روشن مثل سفید و زرد، پوشیدن لباس هایی با رنگ های مختلف، دوست خدا دانستن ثروتمندان و دشمن خدا دانستن فقرا، ملاک قرار دادن مدرک دانشگاهی، پول و ثروت و بسیاری موارد دیگر که متأسفانه بدون داشتن آگاهی و سواد کافی از اصل آن، به دین اسلام نسبت داده می‌شود. توجه کنید که هرچه مردم می‌گویند درست نیست، بلکه آنچه که خدا و معصومین علیهم السلام می‌فرمایند درست است، پس تلاش خود را بر یادگیری علوم انسانی و زندگی صحیح در نزد آموزه های معصومین علیهم السلام قرار دهیم و علم را از چشمه های اصلی و معتبر آن طلب کنیم. به این نکته توجه کنید که اگر رای مردم درست بود، خدا این همه پیامبر و معصوم را مامور اصلاح مردم نمی‌کرد و کتاب های بزرگ خود را برای بشر ارائه نمی‌نمود. اگر نگاهی به کتاب معتبر "حلیه المتقین" تالیف و گردآوری آیت الله مجلسی رحمت الله علیه ببیندازیم، متوجه می‌شویم که بسیاری از باورهای جامعه چیزی جز اوهام و اشتباهات اقوام غیر مسلمان و بی سواد نیست!

امام علی (علیه السلام): ای مردم بدانید که تکمیل شدن و کمال دین شما در یادگیری علم دینی و الهی و عمل به آن است. بدانید یادگیری علم دینی بر شما از بدست آوردن و تحصیل مال لازم تر است، زیرا مال و روزی از جانب خدا میان شما تقسیم و تضمین گشته، ولی علم دینی نزد اهلش نگه داشته شده و شما مامورید که آن را از اهلش طلب نمایید، پس جویای آن باشید.

اصول کافی جلد ۱ صفحه ۳۵

امام علی (علیه السلام): هر کس بخواهد برای دیگران الگو و راهنما و پیشوا باشد، ابتدا باید به تعلیم و تربیت خویش همت گمارد، پیش از آن که به تعلیم و تربیت دیگران مشغول شود؛ و خود سازی را از درون خود شروع کند، قبل از آن که زبان خود را با الفاظ نیکو عادت دهد.

بحارالانوار جلد ۲ صفحه ۵۶

امام علی (علیه السلام): کسی که نسبت به احکام الهی و دستورات دینی نادان و جاهل باشد مرده است، هر چند زنده باشد، و کسی که نسبت به مسائل و دستورات دینی عالم و فهمیده باشد زنده است، گرچه از دنیا رفته باشد.

غررالحکم صفحه ۶۹

امام علی (علیه السلام): علم و دانش مذهبی و روحانی و معارف دینی از هفت جهت بر مال و ثروت بر تری دارد: ۱- اینکه علم دین، میراث پیغمبران است و مال میراث فرعون هاست ۲- علم با بخشش و انفاق به مردم کم نمی‌شود ولی مال با خرج کردن کم می‌شود ۳- علم حافظ و نگهدار صاحب خود است، ولی مال خود احتیاج به نگهبان دارد

۴- مال برای مومن و کافر فراهم می گردد، ولی علم دین فقط برای مومن حاصل می شود ۵- شخص عالم و فهمیده در امر دین مورد حاجت همه مردم است، ولی شخص مالدار و ثروتمند مورد نیاز عموم مردم نیست ۶- علم الهی با آدمی وارد قبر می شود، ولی مال در دنیا باقی می ماند ۷- علم الهی و دینی صاحبش را در عبور از پل صراط نیرو می دهد و یاری می کند، ولی مال و ثروت، وبال گردن صاحب خود بر پل صراط است، و مانع عبور او از آن می شود. آثار الصادقین جلد ۱۳ صفحه ۵۵۲

تقویت کننده های چشم

اعمال زیادی توصیه شده است به جهت تقویت چشم و جلای بینایی؛ اما در حقیقت این موارد روش صحیح زیستن را به ما نشان میدهند و رفتار عالمانه ی یک مسلمان سالم را برای ما معرفی می کنند. برخی از این روش ها را به اختصار در ذیل آورده ام.

امام کاظم (ع) می فرمایند: «ثلاثة يجلون البصر، النظر إلى الخضرة، والنظر إلى الماء الجاري، والنظر إلى الوجه الحسن» «سه چیز بینایی را تقویت می کند، نگاه کردن به سبزه، نگاه کردن به آب روان، و نگاه کردن به صورت زیبا.» المحاسن، أحمد بن محمد بن خالد البرقي، ج ۲، ص ۶۲۲.

امام صادق (ع) می فرمایند: «من قرأ القرآن في المصحف متع ببصره وخفف عن والديه وإن كانا كافرين.» «کسی که قرآن را از کتاب و با نگاه بخواند، در آن دنیا بر پدر و مادر سبک می گیرند هرچند کافر باشند، و همچنین از بینایی اش استفاده می کند و مبتلا به ضعف بینایی نمی شود.» الاصول من الكافي، شيخ كليني، ج ۲، ص ۶۱۳.

پیامبر (ص) می فرمایند: «أن فيه تسع خصال: يطيب النكهة، ويطيب المعدة، ويهضم الطعام، ويزيد في السمع والبصر،...» «خرمای بُرئی نه خاصیت دارد، بدن را خوشبو می کند، و معده را پاک می کند، و غذا را هضم می کند، و شنوایی و بینایی را زیاد می کند.» الخصال، شيخ صدوق، ص ۴۱۶.

در روایت آمده: «أن أكل اللحم يزيد في السمع والبصر.» «خوردن گوشت، شنوایی و بینایی را زیاد می کند.» بحار الأنوار، علامه مجلسی، ج ۶۲، ص ۲۷۳.

امام باقر (ع) می فرمایند: «لبس الخف يزيد في قوة البصر.» «پوشیدن خُف شنوایی و بینایی را زیاد می کند.» خف چپیزی شبیه به چکمه است که از جنس پوست و نرم است و پاشنه ندارد و در سفر استفاده می شده. مکارم الاخلاق، رضی الدین ابی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۱۲۱.

در روایت آمده: «دخلت على أبي عبد الله عليه السلام وفي رجلی نعل سوداء فقال: يا حنان مالك وللسوداء أما علمت أن فيها ثلاث خصال: تضعف البصر، وترخي الذکر، وتورث الهم (ومع ذلك من لباس الجبارين) قال: فقلت: فما ألبس من النعال؟ قال: عليك بالصفراء فإن فيها ثلاث خصال: تجلو البصر، وتشد الذکر، وتدرء الهم وهي مع ذلك من لباس النبيين.» «بر (امام صادق (ع)) وارد شدم درحالی که کفش مشکی پوشیده بودم، امام فرمودند شما را چه به پوشیدن کفش مشکی، آیا ندانستی که این سه خصلت دارد، عرض کردم اینها

چیست؟ امام فرمودند بینایی را ضعیف می کند، و آلت مرد را سست می کند، و سبب هم و غم می شود، و از لباس جباران است، بر شما باد پوشیدن کفش زرد، زیرا در آن سه خصلت است، عرض کردم اینها چیست؟ امام فرمودند بینایی را تقویت می کند، آلت مرد را قوی می کند، و هم و غم را برطرف می کند، و از لباس انبیا است. «الاصول من الکافی، شیخ کلینی، ج ۶، ص ۴۶۵».

امام صادق (ع) می فرمایند: «من السنة الخف الاسود والنعل الصفراء.» «از سنت پیامبران پوشیدن خف مشکی و کفش زرد رنگ است.» مکارم الاخلاق، رضی الدین ابی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۱۲۵.

امام صادق (ع) می فرمایند: «أربعة أشياء تجلو البصر وتنفع ولا تضر، فقیل له: ما هي؟ فقال: السعتر والملح والنانخواه والجوز إذا اجتمعن» «چهار چیز است که بینایی را تقویت می کند، نفع دارد ولی ضرر ندارد، عرض کردند که آنها چیست؟ امام فرمودند آویشن و نمک، زنیان و گردو.» مکارم الاخلاق، رضی الدین ابی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۱۹۱.

امام باقر (ع) می فرمایند: «زمانی که پیامبر مبتلا به رمد می شدند یا خودشان یا یکی از اهل خانه یا از اصحاب با این کلمات دعا می کردند اللهم متعنی بسمعی وبصری واجعلهما الوارثین منی و انصرنی علی من ظلمنی وارنی فیهِ تاراً.» طب الأئمة، ابن سابور الزیات، ص ۸۳.

در روایت آمده: «روزی نزد امام صادق (ع) آمدم و دیدم که امام مبتلا به رمد بود، غمناک شدم برای امام، سپس فردای آن روز وارد بر امام شدم و دیدم رمد ندارد، از امام درباره آن پرسیدم، امام فرمودند من این رمد را با چیزی درمان کردم و آن این عود است که من دارم، خود را با آن تعویذ کردم، راوی عرض می کند از این عود به من خبر بده، امام فرمودند این نسخه اش است: اعوذ بعزة الله اعوذ بقدرة الله اعوذ بعظمة الله اعوذ بجلال الله اعوذ بجمال الله اعوذ ببهاء الله اعوذ بغفران الله اعوذ بحلم الله اعوذ بذكر الله اعوذ برسول الله اعوذ بآل رسول الله صلى عليه و عليه، علی ما احذر و اخاف علی عینی و اجده من وجع عینی و ما اخاف منها و ما احذر اللهم رب الطيب اذهب عني بحولك وقدرتك» طب الأئمة، ابن سابور الزیات، ص ۸۴.

در روایت آمده: «اشتکت عين سلمان وأبی ذر رضی الله عنهما قال فأتاهما النبي صلى الله عليه وآله وسلم عائدا لهما فلما نظر اليهما قال لكل واحد منهما لا تنم علی الجانب الايسر ما دمت شاكيا من عينيك ولا تقرب التمر حتى يعافيك الله عز وجل.» «سلمان و ابوذر چشمشان بیمار شد و پیامبر (ص) به عیادت این دو آمدند، وقتی آنها را دید پیامبر (ص) به هر کدام از آنها فرمود تا زمانی که این مشکل را در چشم داری به سمت چپ نخواب، و به خرما نزدیک نشو تا خدا تو را درمان کند.» طب الأئمة، ابن سابور الزیات، ص ۸۵.

نعمان از پیامبر (ص) نقل می کند: «أنه نهی أن یحتمی المریض إلا من التمر فی الرمد فإنه نظر إلى سلمان يأكل التمر وهو رمید فقال یا سلمان أ تأكل التمر و أنت رمید إن یکن لك بد فكل بضر سیک الأیمن إن رمیدت بعینک الیسری (پیامبر (ص)) از پرهیز نهی فرمودند مگر پرهیز از خرما در بیماری رمد، زیرا پیامبر (ص) به سلمان

نگاه کردند و دیدند که سلمان خرما می خورد در حالی که مبتلا به رمد بود، و پیامبر (ص) فرمودند ای سلمان خرما می خوری در حالی که مبتلا به بیماری رمد هستی؟ اگر ناچاری، در صورتی که چشم چپ مبتلا به رمد باشد با دندان راست خرما بخور.» دعائم الإسلام، قاضی نعمان مغربی، ج ۲، ص ۱۴۴.

امام علی (ع) می فرماید: «**غسل الیدین قبل الطعام و بعده زیاده فی العمر وإماطة للغمر عن الثیاب ویجلو البصر**» شستن دست‌ها قبل و بعد از غذا، عمر انسان را زیاد می کند و جلوی کثیف شدن پیراهن را می گیرد و بینایی را تقویت می کند.» الاصول من الکافی، شیخ کلینی، ج ۶، ص ۲۹۰.

از حضرت امیر (ع) آمده: «**غسل الیدین قبل الطعام وبعده زیاده فی الرزق وإماطة للغمر عن الثیاب ویجلو البصر**» شستن دستان قبل و بعد از غذا، روزی را زیاد می کند، و برطرف کننده آلودگی از لباس است، و بینایی را تقویت می کند.» الخصال، شیخ صدوق، ص ۶۱۲.

پیامبر (ص) می فرماید: «**الوضوء قبل الطعام ینفی الفقر وبعده ینفی الهمم ویصح البصر.**» وضو گرفتن قبل از غذا، فقر را برطرف می کند و بعد از غذا، هم و غم را برطرف می کند و سبب سلامتی بینایی می شود.» مکارم الاخلاق، رضی الدین ابی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۱۳۹.

امام صادق (ع) می فرماید: «**السواک یذهب بالدمعة ویجلو البصر.**» مسواک زدن اشک ریزی چشم را برطرف می کند، و بینایی را تقویت می کند.» الاصول من الکافی، شیخ کلینی، ج ۶، ص ۴۹۶.

از حضرت امیر (ع) نیز نقل شده: «**السواک یجلو البصر**» مسواک زدن بینایی را تقویت می کند.» المحاسن، أحمد بن محمد بن خالد البرقی، ج ۲، ص ۵۶۳.

پیامبر (ص) در وصیت خود به حضرت علی (ع) می فرماید: «**یا علی السواک من السنه، وهو مطهره للفم، ویجلو البصر**» ای علی مسواک زدن از سنت پیامبران است، دهان را پاک می کند و بینایی را تقویت می کند.» الخصال، شیخ صدوق، ص ۴۸۱.

امام صادق (ع) از پدرانیش و از پیامبر (ص) نقل می کند: «**علیکم بالکحل ، فإنه یطیب الفم ، وعلیکم بالسواک فإنه یجلو البصر. قال : قلت : کیف هذا؟ قال : لانه إذا استاک نزل البلغم فجلا البصر وإذا اکتحل ذهب البلغم فطیب الفم.**» ... مسواک بزنیید زیرا بینایی را تقویت می کند، راوی سؤال می کند چگونه است؟ پیامبر (ص) پاسخ دادند زیرا وقتی انسان مسواک می زند بلغم خارج می شود و سبب تقویت بینایی می شود ...» مکارم الاخلاق، رضی الدین ابی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۴۷.

پیامبر (ص) می فرماید: «**اغتصبوا بالحناء فإنه یجلو البصر ، وینبت الشعر ، ویطیب الريح ، ویسکن الزوجة**» حنا ببندید، زیرا بینایی را تقویت می کند و سبب رویش مو می شود، و بدن را خوشبو می کند، و زوجه را آرام می کند.» من لا یحضره الفقیه، شیخ صدوق، ج ۱، ص ۱۲۱.

پیامبر (ص) به حضرت علی (ع) وصیت فرمودند: «یا علی درهم فی الخضاب أفضل من ألف درهم فی غیره فی سبیل الله عزوجل ، وفيه أربع عشرة خصلة يطرد الريح من الاذنين ، ويجلو البصر...» «ای علی یک درهم در رنگ کردن مو خرج کردن بهتر از هزار درهم در راه خدا است، و چهارده فایده دارد، صدا و التهاب گوش را برطرف می کند و بینایی را جلا می دهد و...» من لا يحضره الفقيه، شیخ صدوق، ج ۱، ص ۱۲۳.

امام کاظم (ع) می فرمایند: «ان الشعر علی الرأس إذا طال ضعف البصر، وذهب بضوء نوره، وطم الشعر یجلی البصر، ویزید فی نوره» «هرگاه موی سر بلند شود، بینایی ضعیف می شود، و نور چشم را از بین می برد، و تراشیدن سر بینایی را تقویت می کند.» مستطرفات السرائر، ابن ادریس الحلّی، ص ۵۷۵.

ابن عباس روایت می کند: «إن الله يرفع المياه العذاب قبل يوم القيامة غير زمزم، وأن ماءها يذهب بالحمى والصداع والاطلاع فيها يجلو البصر، ومن شربه للشفاء شفاه الله، ومن شربه للجوع أشبعه الله» «خداوند آب های شیرین را قبل از روز قیامت رفع می کند، به جز زمزم، آب زمزم گیجی و سرگیجه را برطرف می کند، و میگردن را برطرف می کند، و نگاه کردن در چاه زمزم بینایی را تقویت می کند، و هر کس به نیت درمان از آن بنوشد، خداوند او را درمان می کند، و اگر به خاطر گرسنگی از آن بنوشد، گرسنگی برطرف می شود.» الدعوات، ابن هبة الله الراوندي، ص ۱۵۹.

پیامبر (ص) می فرمایند: «كلوا السفر جل وتهدوه بينكم ، فإنه يجلو البصر وينبت المودة في القلب» «به را بخورید و به یکدیگر هدیه بدهید، زیرا بینایی را تقویت می کند، و سبب محبت بین افراد می شود.» مکارم الاخلاق، رضی الدین ابی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۱۷۱.

در روایت آمده: «كنت عند أبي عبد الله فدخل عليه بكير بن أعين وهو أرمم فقال له أبو عبد الله الظريف يرمم فقال وكيف يصنع قال إذا غسل يده من الغمر مسحها على عينيه قال ففعلت ذلك فلم أرمم» «نزد امام صادق (ع) بودم، بکیر وارد بر امام صادق (ع) شد در حالی که مبتلا به رمم بوده، امام فرمودند تعجب می کنم آیا ظریف (کسی که نکات را دقیقاً رعایت می کند) مبتلا به رمم می شود؟ بکیر عرض کرد پس چکار کند؟ امام فرمودند زمانی که دستش را بعد از غذا از باقی مانده غذا می شوید، دستانش را بر چشمش مرور دهد، بکیر می گوید من هم همین کار را کردم و دیگر مبتلا به رمم نشدم.» كشف الغمّة، ابن أبي الفتح الإربلي، ج ۲، ص ۳۷۷.

در روایت آمده: «تقليم الأظافر يوم الخميس يدفع الرمد» «ناخن گرفتن در روز پنجشنبه ها رمم را دفع می کند.» من لا يحضره الفقيه، شیخ صدوق، ج ۱، ص ۱۲۷.

در روایت از امام صادق (ع) آمده: «انه كان يقلم اظفاره كل خميس يبدأ بالخنصر الايمن ثم يبدأ بالايسر وقال فعل ذلك كان اخذ امانا من الرمد.» «(امام صادق (ع)) ناخن هایش را در هر پنجشنبه می گرفت، از انگشت کوچک دست راست شروع می کرد سپس از انگشت کوچک دست چپ شروع می کرد، و امام فرمودند کسی که این کار را انجام می دهد، مانند کسی است که امان نامه بگیرد از رمم.» طب الأئمة، ابن سايور الزيات، ص ۸۴.

در روایتی آمده: «من اخذ من اظفاره كل خميس لم ترمد عيناه، ومن اخذها كل جمعة خرج من تحت كل ظفر داء» «کسی که ناخن هایش را در روز پنجشنبه بگیرد مبتلا به رمد نمی‌شود، و کسی در روز جمعه ناخن هایش را بگیرد از زیر هر ناخنی یک بیماری خارج می‌شود.» طب الأئمة، ابن سبور الزیات، ص ۸۴

امام صادق (ع) می‌فرمایند: «الحمد: من قرأها إذا عطس مرة ومسح بها وجهه، أمن من الرمد، والصداع، والبياض في العين، والجرب، والكلف، والرعاف» «کسی که بعد از عطسه سوره حمد را بر کف دستش می‌خواند و صورتش را مسح می‌کند، ایمن می‌شود از رمد، و از میگردن، و سفیدی چشم، و گری، و لکه‌های سیاه در صورت و بدن، و خون‌دماغ شدن.» مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری طبرسی، ج ۸، ص ۳۸۸.

در روایت آمده: «وارد بر امام صادق (ع) شدم و به او شکایت کردم از رمد، امام فرمودند آیا راه دقیق در پاکیزگی می‌خواهی؟ سپس فرمودند زمانی که دستانت را بعد از غذا می‌شویی، ابروهایت را مسح کن و سه مرتبه این را بگو الحمد لله المحسن المجمل المنعم المفضل، من هم این کار را کردم و دیگر مبتلا به رمد نشدم.» اصول من الکافی، شیخ کلینی، ج ۶، ص ۲۹۲.

، در روایت آمده: «من احتجم فنظر الى أول محجمة دمه امن من الرمد الى الحجامة الاخرى» «کسی که حجامت می‌کند سپس به اولین خونی که از او گرفته می‌شود نگاه کند، ایمن می‌شود از بیماری رمد تا حجامت بعدی.» طب الأئمة، ابن سبور الزیات، ص ۵۸.

در روایت آمده: «لقيت من علة عيسى شدة فكتبت إلى أبي محمد أسأله أن يدعو لي، فلما نفذت الكتاب قلت في نفسي: ليتني كتبت إليه أن يصف لي كحلا يحلها فوق بخره يدعو لي سلامتها إذ كانت احداهما ذاهبة وكتب بعده: أردت أن أصف لك كحلا عليك أن تصير مع الاثمد كافورا وتوتيا فانه يجلو ما فيها من الغشاء ويبس من الرطوبة. قال: فاستعملت ما أمرني به فصحت» «بخاطر مشکل چشمم با سختی مواجه شدم و به امام عسکری (ع) نوشتم و از او خواستم برایم دعا کند، وقتی نامه را فرستادم پیش خودم گفتم ای کاش برای او می‌نوشتم که سرمه‌ای به من معرفی کند که با آن سرمه بکشم، امام جواب داد و دعا کرد که چشمم خوب شود، چون یکی از چشمانم کور شده بود، و بعد از آن نوشت شما خواستی که برای شما سرمه‌ای معرفی کنم، بر تو باد اثمد، کافور، توتیا، زیرا تاری چشم را برطرف می‌کند و رطوبت چشم را قطع می‌کند، (راوی) می‌گوید من هم از این استفاده کردم و چشمم خوب شد.» مناقب آل ابی طالب، ابن شهر آشوب، ج ۳، ص ۵۳۴.

پیامبر (ص) می‌فرمایند: «الحجامة في الرأس شفاء من سبع: من الجنون والجذام والبرص والنعاس ووجع الضرس وظلمة العين والصداع.» «حجامت سر درمان هفت بیماری است، جنون، و جذام، و پیسی، و خواب آلودگی، و دندان‌درد، و تاری چشم، و میگردن.» مکارم الاخلاق، رضی الدین ابی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۷۶.

درباره داروی شافیه آمده: «فإذا أتى عليه أربعة أشهر فهو جيد من الظلمة يكون في العين والنفس الذي يأخذ الرجل إذا مشى يأخذه بالليل إذا نام» «هرگاه چهار ماهه شود برای تاری چشم مفید است و برای تنگی نفس در حال راه رفتن، شب موقع خواب مصرف کند. (این تنگی نفس با آسم فرق دارد)» طب الأئمة، ابن سبور الزيات، ص ۱۲۶.

درباره داروی شافیه آمده: «وإذا أتى عليه تسعة أشهر ينفع باذن الله من السدر ... يؤخذ بدهن بزر الفجل على الريق بالبلبله والحمى الباطنة واختلاط العقل يؤخذ منه مثل العدسة بخل وبياض العين تشربه على الريق باى وجه شئت عند منامك» «هرگاه نه ماهه شود برای بیماری هزیان گویی مفید است، با روغن تخم ترب در ناشتا مصرف کن، برای حدیث نفس، و گر گرفتگی، و اختلاط عقل، به اندازه عدس و با سرکه مصرف شود، و برای سفیدی چشم در ناشتا خورده شود به هر نحوی که می خواهی و در موقع خواب.» طب الأئمة، ابن سبور الزيات، ص ۱۲۷.

امام باقر (ع) می فرمایند: «کوری بر پیامبر (ص) مرور کرد و پیامبر (ص) فرمودند آیا دوست داری دوباره بینایی خود را بدست بیاوری، گفت بله، و پیامبر (ص) فرمودند وضو بگر و وضو را کامل بگیر، سپس دو رکعت نماز بخوان و این را بگو اللهم إني أسألك وأرغب إليك وأتوجه إليك بنبيك نبي الرحمة، يا محمد إني أتوجه بك إلي الله ربي وربك أن يرد علي بصرى، هنوز پیامبر (ص) از مجلس برخواست تا اینکه آن کور برگشت و خداوند بینایی را به او برگرداند.» البته این روایت در مورد کسی است که ابتدا بینا بوده و بعداً کور شده و بعید نیست که این درمان به این حالت از کوری اختصاص داشته باشد. مکارم الاخلاق، رضی الدین أبی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۳۹۶.

محمد جعفری از پدرش نقل می کند: «خیلی وقتها مبتلا به چشم درد می شدم و این مطلب را به امام صادق (ع) شکایت کردم، امام فرمودند آیا به شما دعایی نیاموزم که برای دنیا و آخرت مفید است و برای چشم درد هم درمان است، عرض کردم بله، امام فرمودند بعد از نماز صبح و نماز مغرب این را بگوئید: **اللهم إني أسألك بحق محمد وآل محمد ان تصلى على محمد وآل محمد و ان تجعل النور فى بصرى و البصيرة فى دينى و اليقين فى قلبى و الاخلاص فى عملى و السلامة فى نفسى و السعة فى رزقى والشكر لك أبدا ما أبقيتني إنك على كل شي قدير**» الاصول من الكافي، شيخ كليني، ج ۲، ص ۲۴۹. (این دعا را در هنگام سرمه کشیدن قرائت کنید) (پروردگارا از تو درخواست می کنم به حق محمد و آل محمد که درود و سلامت بر او و خاندان پاکش باد، که قرار دهی نوری در چشمم، و بینایی ای در دینم، و یقینی در قلبم، و اخلاصی در عملم، و سلامتی ای در روح و روانم، و گشایشی در رزقم، و شکری که هرگز منقطع نگردد، که همانا تو بر هر چیز قادری.)

حضرت امیر (ع) می فرمایند: «إذا اشتكى أحدكم عينه فليقرأ عليها آية الكرسي وفي قلبه أنه يبرأ ويعافى فإنه يعافى إن شاء الله تعالى» «هرکس از شما بیماری چشم داشته باشد، روی چشمش آیه الكرسي بخواند و در دلش هم این باشد، همانا خوب می شود، به خواست خدای متعال.» مکارم الاخلاق، رضی الدین أبی نصر الحسن بن الفضل الطبرسی، ص ۳۷۴.

داروی شافیه موسی بن عمران

داروی شافیه چیست؟ ماهرترین داروساز اسلامی کسی است که بر مرکب هفت (داروی شافیه) مسلط بشود. درست کردن این دارو پیچیدگی دارد و سخت است. طریقه درمان با این دارو نیز آسان نیست. این دارو درمان بیشتر بیماری ها است.

این دارو را جبرئیل بر حضرت موسی علیه السلام آورده (این دارو هدیه خداوند به حضرت موسی علیه السلام است همان طور که مرکب هشتم هدیه خدا به پیامبر صلی الله علیه و آله است) در زمانی که فرعون تصمیم گرفت بنی اسرائیل را مسموم کند، روز یکشنبه جشنی گرفت و آماده شد و غذای بسیاری تهیه کرد و همه غذاها را مسموم نمود (در کتابها نوشته اند کیمیاگران را جمع کرد و خواست کشنده ترین زهر را درست کنند) حضرت موسی علیه السلام همراه بنی اسرائیل که تعدادشان ششصد هزار نفر بود به مهمانی رفتند.

حضرت موسی علیه السلام مقابل درب مهمانسرای فرعون ایستاد و زن و بچه ها را بازگرداند و به مردان سفارش کرد نخورید و نیاشامید تا نزد شما بازگردم، سپس نزد مردم برگشت و به هریک سر سوزنی از این دارو نوشاند. در صورتی که میدانست آن ها با دستورش مخالفت می کنند و از طعام فرعون میخورند. سپس به آرامی سوی مهمانسرا حرکت کردند پس هنگامی که سفره های آماده را دیدند سوی غذا شتافتند و با دست مشغول خوردن شدند. فرعون، موسی علیه السلام، هارون، یوشع بن نون و بزرگان بنی اسرائیل را به سفره ای خاص دعوت کرد و گفت: میخواهم کسی جز من و بزرگان مملکت از شما پذیرایی نکند.

پس خوردند تا از طعام پر شدند و فرعون پیوسته از زهر استفاده میکرد. هنگامی که که غذا خوردن به اتمام رسید موسی علیه السلام و اصحابش خارج شدند. موسی علیه السلام به فرعون گفت: زن و بچه ها و بارهایمان را نیاوردیم. فرعون گفت به همه آن ها نیز غذا می دهیم و اکرام می کنیم همان طور که شما را اکرام کردیم. پس به آن هم غذا داد و موسی علیه السلام به جایگاه خود رفت.

فرعون به اصحابش گفت: آیا موسی و هارون ما را مسحور نمودند و وانمود کردند به غذا خوردن؟ و در حقیقت نخوردند و هنگامی که خارج شدند سحر هم باطل شد؟

پس جمع کنید هرکس را که قدرت بر آن دارید تا از باقی مانده غذای امروز و فردای آن ها بخورد و فرق آن ها با اصحاب ما مشخص شود و فرعون به اصحاب خود و یاران نزدیکش امر کرد طعامی بدون سم آماده کننده و همه کسانی که گفته بودند حاضر شوند بر طعام جمع کردند و بعضی خوردند و برخی نخوردند پس هرکس از آن طعام خورد تکه تکه شد و تحلیل رفت، پس هفتاد هزار مرد و صد و شصت هزار زن از اصحاب فرعون هلاک شدند و این غیر از چهارپایان و سگ ها و ... بود. پس موسی علیه السلام تعجب کرد از آن چیزی که خداوند به او امر کرد تا اصحابش را از آن بنوشاند دارویی که شافیه نام داشت، سپس این دارو را توسط جبرئیل بر پیامبر خود نازل کرد.

در رابطه با نحوه ساخت این دارو نیز در روایات آمده :

مقداری سیر پوست کنده به اندازه ای که در دسترس داری و در اختیار داری ریز کن به طوری که خیلی ریز یا کوبیده نشود و در ظرف یا قابلمه بگذار، زیر دیگ یا ظرف را آتش ملایم روشن کن، سپس روغن زرد گاوی بریز به طوری که روی سیرها را بپوشاند و با آتش ملایم بپز (نباید ته بگیرد) تا اینکه روغن به خورد سیرها برود و جذب آن

شود و این کار را تکرار کن و آنقدر روغن بریز تا وقتی که سیر روغن را به خود جذب نکند و اشباع بشود پس از آن باید شیر اضافه شود. شیر باید دوشیده شده از گاو تازه زا باشد. سپس زیر آن آتش ملایم روشن کنید. تا وقتی سیرها شیر را جذب میکنند شیر باید اضافه شود.

آنگاه عسل بدون موم را جداگانه روی آتش قرار بده و بجوشان تا کف آن گرفته شود و چیزی از مومش باقی نماند. عسلی که گرم شده را روی سیر سرد شده بریز و دوباره آتش ملایم روشن کن و همان کاری که با روغن و شیر کردی را با عسل انجام بده.

مرحله بعد آن است که ده درهم سیاهدانه را نرم آسیاب و تمیز کن اما الک نکن و پنج درهم فلفل و مرزنجوش را هم آسیاب کن و داخل عجین بریز، سپس روی آتش میگذاری تا مخلوط بشود.

آنگاه در ظرفی قرار بده تا غبار و بادی به آن نرسد. ظرفی که شافیه در آن ریخته میشود باید با روغن زرد گاوی چرب شود. آن را در یک ظرف قرار بده و برای چهل روز زیر جو یا خاکستر دفن کن. هرچه بیشتر بماند بهتر است.

کسی که به دردی سخت مبتلا است باید به اندازه یک نخود از این دارو مصرف کند

ترکیبات:

۱- سیر پوست کنده (۴ رطل برابر با نقل مذکور در داروی پیامبر صلی الله علیه و آله)

۲- روغن گاو (۴ رطل برابر با نقل مذکور در داروی پیامبر صلی الله علیه و آله)

۳- شیر گاو تازه زاییده (۴ رطل برابر با نقل مذکور در داروی پیامبر صلی الله علیه و آله)

۴- عسل (۴ رطل برابر با نقل مذکور در داروی پیامبر صلی الله علیه و آله)

۵- سیاه دانه ۱۰ درهم

۶- فلفل ۱۰ درهم

۷- مرزنجوش ۵ درهم

۸- جو به مقدار نیاز برای نگهداری

۹- خاکستر به مقدار نیاز برای نگهداری

توضیحات روش ساخت دارو:

مقداری سیر پوست کنده به اندازه نیاز فراهم شود. آن ها را قطعه قطعه کرده و درون ظرفی می ریزند. سپس ظرف باید روی آتش ملایمی گذاشته شود و مقدار ۴ رطل (یک کیلو و ۷۰۰ گرم) روغن زرد گاوی کم کم روی سیرها ریخته شود تا روغن توسط سیر جذب شود. این کار بایستی تکرار شود تا در نهایت سیرها اشباع شوند و دیگر نیازی به ریختن روغن نباشد (نباید ته بگیرد) پس از این مرحله باید ظرف را از روی شعله گاز برداشت تا سرد شود.

آنگاه باید ظرف را روی آتش ملایم بگذارند و شیر دوشیده شده گاو تازه را کم کم روی سیرها بریزند تا سیرها شیر را به خود جذب کنند. سپس باید زیر آن آتش مایم روشن کنند. (هر مرحله ممکن است یک شبانه روز طول بکشد) تا وقتی سیرها شیر را جذب میکنند باید شیر اضافه شود سپس عسل بدون موم را جداگانه روی آتش قرار بدهند تا بجوشد و کف آن گرفته شود و چیزی از مومش باقی نماند.

عسل گرم شده را باید روی سیر سرد شده بریزند و دوباره آتش ملایم روشن کنند عسل باید کم کم روی سیر ریخته شود تا آن را به خود جذب کند همانند همان کاری که با روغن و شیر انجام داده شد. ده درهم سیاهدانه تمیز شده باید به صورت نرم آسیاب شود و نیازی به الک کردن ندارد. همچنین پنج درهم فلفل و پنج درهم مرزنجوش باید آسیاب شود.

همه مواد آسیاب شده روی سیرها ریخته میشود و در حرارت ملایمی با آن مخلوط می شود. ظرف دیگری را با روغن زرد گاوی چرب میکنیم و مواد معجون شده را درون آن میریزیم و دربش را محکم میبندیم تا هوا به آن نرسد .

سپس حداقل چهل روز یا بیشتر زیر جو یا خاکستر دفن میکنیم هرچه بیشتر بماند بهتر است زیرا هرماه که بر آن بگذرد درمان یک گروه از بیماری ها است

خواص داروی شافیه :

داروی شافیه ۱ ماهه: اگر پس از چهل روز یک ماه دیگر از دفن دارو بگذرد برای دندان دردی که همراه ضربان و زدن رگ باشد مفید است. البته هر دندان دردی را شامل نمیشود و برای کل بیماری هایی که مرتبط با غلبه بلغم است مانند فراموشی، کند ذهنی، بی خیالی و بی حالی مفید واقع میشود. مقدار مصرف آن ناشتا نصف گردو است

داروی شافیه ۲ ماهه: اگر دو ماه از دفن دارو بگذرد برای تب و لرز مفید است (مرکب یک نیز برای تب و لرز مفید است) باید هنگام خواب به اندازه نصف گردو مصرف شود. شافیه دوماهه بهترین دارو برای هضم غذا و بیماری های داخل چشم است به طور مثال برای افرادی که شبکیه چشمشان نازک یا پاره می شود مفید است و نیازی به پیوند نیست.

روش مصرف نصف گردو شب قبل از خواب است

داروی شافیه ۳ ماهه: اگر سه ماه از دفن شافیه بگذرد برای غلبه صفرا و بلغم سوخته که سبز رنگ است و همه بیماریهای مرتبط با صفرا مفید است. باید هنگام ناشتا خورده شود:

داروی شافیه ۴ ماهه: اگر چهار ماه از دفن شافیه بگذرد برای تاری چشم و تنگی نفس که هنگام راه رفتن به وجود می آید و نشانه گرفتگی کرونر قلب است مفید واقع می شود چون مقدار مصرف آن تعیین نشده باید شب قبل از خواب به اندازه یک نخود استفاده کرد.

داروی شافیه ۵ ماهه: اگر ۵ ماه از دفن شافیه بگذرد و مقدار نصف عدس با روغن بنفشه یا روغن گل سرخ مصرف شود برای کسی که میگرن (جهت درمان میگرن کلیک نمایید) دارد مفید است
روش مصرف: به مقدار نصف عدس از دارو را به همراه دو یا سه قطره روغن حل کنید و در هر سوراخ بینی دو قطره بریزید.

داروی شافیه ۶ ماهه: اگر شش ماه از دفن شافیه بگذرد اندازه یک عدس از آن برای کسی که شقیقه دارد و نصف سرش (راست یا چپ) درد میکند مناسب است و باید در سوراخ بینی (سمتی که درد میکند) بچکاند همچنین باید اول صبح ناشتا مصرف شود.
روش مصرف: مقدار به مقدار یک عدس از دارو را در روغن گل بنفشه حل کنید و در سوراخ بینی صبح ناشتا بچکانید.

داروی شافیه ۷ ماهه: اگر هفت ماه از دفن آن بگذرد برای بادی که در گوش است (صدا و وزوز گوش) خوب است. برخی در گوش شان صدای باد دارند و باید با روغن گل سرخ به اندازه یک عدس در اول روز و هنگام خواب استفاده کنند.

داروی شافیه ۸ ماهه: زمانی که این دارو هشت ماهه شود برای مره حمراء و بیماری که منجر به خوره میشود مفید است و باید با آب خورده شود و با هر روغنی میتوان محل خوره را روغن مالی کرد. این کار باید ناشتا طلوع آفتاب انجام شود.

داروی شافیه ۹ ماهه: هرگاه شافیه ۹ ماهه شد برای بیماری سدد، زیادی خواب، هذیان گویی، درد و ترسیدن در خواب و پریدن از خواب مفید است.
باید هنگام خواب و ناشتا به اندازه یک عدس از داروی شافیه همراه روغن ترب مصرف کنند.

داروی شافیه ۱۰ ماهه: اگر ۱۰ ماه از شافیه بگذرد برای سودا و صفرا مفید است. کسانی که وسوسه صدر دارند دچار حدیث نفس میشوند و دائم الفکر هستند و کلام و حدیث قلبی و تب باطنی و گرگرفتگی دارند و تمرکز ندارند. این اشخاص باید شافیه را به اندازه یک عدس با سس (سرکه و سفیده تخم مرغ) مصرف کنند
روش مصرف: به اندازه یک عدس از دارو با یک سفیده تخم مرغ و مقداری سرکه طبیعی انگور به صورت سس امروزی مخلوط شود و صبح ناشتا مصرف شود و شب بدون سفیدی تخم مرغ و سرکه قبل از خواب مصرف شود

داروی شافیه ۱۱ ماهه: هرگاه شافیه به یازده ماه برسد برای سودایی مفید است که شخص را مبتلا به ترس و وسواس کرده است. باید به اندازه یک نخود با روغن گل سرخ ناشتا و همچنین به اندازه یک نخود هنگام خواب بدون روغن مصرف شود.

داروی شافیه ۱۲ ماهه: هرگاه شافیه دوازده ماهه شود برای فلج تازه و کهنه مفید است. باید هنگام شب به اندازه یک نخود با آب مرزنجوش مصرف شود و پاهای را با روغن زیتون و نمک چرب کرد تا اثر دارو بیشتر شود. باید این کار را شب انجام دهد و فردای آن شب نیز این کار را تکرار کند (دو شب متوالی) همچنین باید از سرکه، شیر (لبنیات)، سبزی، ماهی، اجتناب کند و غذاهای دیگر هر چه میخواهد بخورد.

داروی شافیه ۱۳ ماهه: اگر سیزده ماه از دفن شافیه بگذرد برای دبيله مفید است احتمال دارد دبيله آپاندیس یا موردی دیگری از ورم داخل شکم باشد. ورمی که اگر بترکد کشنده است و صاحب آن زمان کمی زنده میماند و یا شاید منظور کیست آب انگلی است که موجب خندیدن بدون دلیل و بازی با محاسن در شخص میشود.
این دارو بیشتر برای بیماران روحی و روانی است و باید به اندازه یک نخود در آب سداب حل شود و سر شب نوشیده شود.

داروی شافیه ۱۴ ماهه: اگر ۱۴ ماه از دفن شافیه بگذرد برای تمام سموم و انواع زهرها مفید است و در حقیقت پادزهر است. اگر به شخصی زهر داده باشند باید تخم بادنجان را آسیاب کند و روی آتش بجوشاند و پس از صاف کردن یک، دو، سه یا چهار مرتبه به اندازه یک نخود با آب ولرم بنوشد نباید ۴ مرحله بیشتر شود و باید هنگام سحر بنوشد

داروی شافیه ۱۵ ماهه: اگر پانزده ماه از دفن شافیه بگذرد برای سحر و باطل کردن آن، خلط نارس، سردی مفصل و دست و پا و بدن و بیماری های سخت یا بیماری هایی که از سوی ارواح و جن باشد مفید است. باید به اندازه نصف فندق با خرما بجوشاند و هنگام خواب و صبح پس از غذا بنوشد

داروی شافیه ۱۶ ماهه: اگر شانزده ماه از دفن شافیه بگذرد اندازه نصف عدس در آب باران تازه (سه ۴ قطره) حل کند. منظور از باران تازه همان روز یا شب گذشته اش است میتوان از آب تگرگ یا برف نیز استفاده کرد. کسی که کوری کهنه یا تازه دارد باید با آن سرمه بکشد. به این گونه که سه مرتبه در روز باید تکرار کند و اول صبح و اول شب و هنگام خواب به مدت چهار شبانه روز مصرف کند، اگر خوب نشد هشت روز سرمه بکشد.

اگر باران نیست باید صبر کند تا باران بیاید. برای هر سرمه کشیدن یک نصف عدس لازم است یعنی برای هشت روز بیت و چهار عدس میشود.

داروی شافیه ۱۷ ماهه: هنگامی که هفده ماه از خاک شدن داروی شافیه در زیر خاکستر گذشت به اذن خداوند نافع برای جذام است. باید همراه روغن پاچه گاو به اندازه یک فندق هنگام خواب و ناشتا و اندازه یک دانه که با آن روغن مالی شدید شود استفاده کرد. همچنین مقدار کمی از این دارو با روغن زیتون یا روغن گل سرخ حل شود و با آن سعوط انجام شود و این کار آخر روز در حمام انجام گیرد.

داروی شافیه ۱۸ ماهه: چون شافیه ۱۸ ماهه شود به خواست خداوند تعالی نافع است برای بهق که مانند پیسی است با این تفاوت که جایش را تیغ زند خون آید و باید اندازه نخودی از آن بگیرد و با روغن فندق، بادام تلخ یا روغن صنوبر پس از سپیده دم بنوشد و اندازه یک قرص هم با همان روغن به بینی کشد و با نمک به تن خود بمالد. روش مصرف: مرحله اول: یک نخود از داروی شافیه را با روغن فندق، بادام تلخ یا روغن صنوبر پس از سپیده دم (نماز صبح) بخورد.

مرحله دوم: یک حبه از داروی شافیه را با سه قطره از روغن های مذکور حل کرده و داخل بینی ریخته شود
مرحله سوم: یک فندق از داروی شافیه را با دو قاشق غذاخوری از یکی از روغن های مذکور مخلوط کرده و بدن را با آن ماساژ دهد.
این سه مرحله بایستی پشت سرهم انجام شود.

داروی شافیه ۱۹ ماهه: اگر نوزده ماه از دفن شافیه بگذرد، به اندازه یک دانه انار با آب دانه انار شیرین (حداقل یک قاشق غذاخوری) و با هندوانه ابوجهل به اندازه یک دانه گندم هنگام صبح ناشتا با آب گرم به کسی که فراموش کار است و بلغم سوخته و تب کهنه و تازه دارد بدهند.
روش مصرف: به اندازه یک دانه گندم از هندوانه ابوجهل و به اندازه یک نخود از داروی شافیه را با یک لیوان آب انار شیرین مخلوط کرده و صبح ناشتا میل شود.

داروی شافیه ۲۰ ماهه: اگر بیست ماه از دفن شافیه بگذرد برای کرمی مفید است. به اندازه یک عدس متوسط در آبی که یک شب تا صبح در آن کندر خیسانده شده حل کن و در گوش کسی که ناشنوا هست بریز. اگر شنوایی برنگشت فردا نیز این کار را بکن و در بینی هم بریز و از باقیمانده آن روی ملاحظه بمال. برای بیماری برسام هم مفید است. به کسی که برسام دارد و سنگین و زبانش بلند میشود داروی شافیه را با آب غوره بده. شافیه ۲۰ ماهه هر چه بیشتر بماند بهتر است و کمتر استفاده می شود، مثلا اگر مقدارش یک فندق باشد یک نخود می خورد.

آرسنیک

آرسنیک که در فارسی به اکسید آن مرگ موش و سولفید آن زرنیخ گفته می‌شود یکی از عناصر طبیعی پوسته زمین است، مقدار کم آرسنیک در هر سنگ، هوا، آب و خاک وجود دارد. یک ماده شبه فلز است که در اصل فلز نیست، بلکه صفات بسیاری از فلزات را دارد. غلظت آرسنیک ممکن است در نواحی خاص جغرافیایی بالاتر و بیشتر باشد. این می‌تواند نتیجه فعالیت های انسانی مانند معدن کاری فلزی یا استفاده از آفت کش ها باشد. شرایط طبیعی نیز می‌تواند منجر به تمرکز بیشتر در آن شود.

گلوکوم یا آب سیاه چشم چیست؟

آب سیاه بیماری است که در آن عصبی که چشم را به مغز متصل می‌کند (عصب بینایی) صدمه می‌بیند. این بیماری در موارد شدید منجر به نابینایی می‌شود و عمدتاً افراد مسن را گرفتار می‌کند. آب سیاه چگونه ایجاد می‌شود؟

به فشار موجود در داخل کره چشم، فشار داخلی چشمی گفته می‌شود. افزایش فشار داخل چشمی خطر ابتلا به آب سیاه را افزایش می‌دهد.

در قسمت جلوی چشم، فضایی وجود دارد که به آن اتاق قدامی گفته می‌شود. مایع شفافیه طور دائم وارد این فضا می‌شود و از آن خارج می‌شود که تغذیه بخشی از چشم را بر عهده دارد. زمانی که خروج مایع از چشم کم باشد، فشار داخل چشمی بالا می‌رود. در نتیجه این فشار بالا می‌تواند به عصب بینایی صدمه بزند. آب سیاه چه علائمی دارد؟

گاهی به آب سیاه، دزد بی سر و صدای بینایی گفته می‌شود. علت این امر آن است که آب سیاه در اغلب موارد به آهستگی پیشرفت می‌کند و تا مراحل بسیار پیشرفته بیماری که عصب بینایی آسیب شدید و غیر قابل جبران دیده است، آب سیاه منجر به تاری دید می‌شود.

نوع کمتر شایعی از آب سیاه وجود دارد که علائم شدید و ناگهانی ایجاد می‌کند. به این نوع آب سیاه حاد زاویه بسته گفته می‌شود که درمان فوری نیاز دارد. در این حالت درد شدید و ناگهانی چشم همراه با کاهش دید، قرمزی چشم، سر درد، تهوع و استفراغ وجود دارد. این حالت بین ایرانیان و به خصوص افراد دوربین و مسن نسبتاً شایع است.

چه افرادی در خطر آب سیاه هستند؟

در صورتیکه هر یک از موارد زیر در شما وجود دارد با چشم پزشکیان مشورت کنید:

- ◇ سن بیشتر از ۴۰ سال مخصوصاً بانوان
- ◇ ابتلای یکی از افراد خانواده به آب سیاه یا گلوکوم
- ◇ سابقه ضربه شدید چشمی

◇ مصرف طولانی قطره های کورتون چشمی (بتامتازون، دگزامتازون، پردنیزولون، هیدروکورتیزون)

◇ شماره بالای عینک (نزدیک بینی یا دوربینی شدید)

◇ ابتلا به بیماری قند یا پرفشاری خون

◇ آب سیاه یا گلوکوم چگونه تشخیص داده می شود؟

برای تشخیص آب سیاه امکانات و دستگاه های خاصی مورد نیاز است. این دستگاه ها موارد زیر را مشخص می کنند:

◇ افزایش فشار داخل چشمی (در بیشتر بیماران، ولی نه همه آنها)

◇ آسیب عصب بینایی

◇ کاهش محدوده ای که فرد قادر به دیدن آن است

◇ اندازه اجزای مختلف چشم

علت درد چشم بعد از سرمه:

در برخی از افراد زمانی که پس از استفاده از سرمه اشکریزی زیاد می شود، پس از اندک زمانی چشم ها شروع به درد گرفتن می کند. علت آن جذب انرژی منفی محیط اطراف به سمت چشم است، چرا که همانطور که قبلا به شرح رسید، آب جاذب انرژی ست. برای رفع این مشکل، چشم ها را بسته و صورت خود را با آب می شوئیم. همچون زمانی که وضو گرفته می شود. درنهایت درد کم کم از بین می رود. سعی کنید قبل از سرمه کشیدن صورت پاکیزه باشد و با بسم الله در هر دفعه اقدام کنید و دعای مطرح شده را حتما قرائت نمایید تا از آسیب های فرعی در امان بمانید.

امیدوارم از مطالعه ی این مکتوب لذت برده باشید.

و همچنین امیدوارم که در جهت اهداف و نیاز های خوب خود از آن بهره برید.

الحمد لله رب العالمین

اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم

با احترام

ایمان آسمانی

امام صادق (علیه السلام) - خطاب به مفضل بن عمر: ای مفضل! اکنون به این حواسی که خداوند از میان همه آفریدگان، آنها را به انسان اختصاص داد و بدین واسطه، او را بر دیگران گرامی داشته است، بنگر. چگونه چشمان انسان به سان چراغ هایی که فراز مناره است، در سر انسان قرار گرفته تا قادر به مطالعه ی اشیاء باشد و در اندام های پایین تر (از قبیل دست و پا) قرار نگرفته است تا آفت ها بدان برسد و از پرداختن مستقیم به کار و حرکت، چیزهایی بدانها برسد که ناتوانش سازد، در آن اثر گذارد و از آن بکاهد. چشم ها در اندام های میانی بدن (چون شکم و پشت) نیز قرار نگرفته است تا چرخش آنها به سوی چیزها و نگاهشان به سوی اشیا، دشوار باشد. بدین سان، از آن رو که جای چشم ما هیچ کدام از این اندام ها نبوده، عالی ترین جای حواس، همان سر است که خود، به صومعه حواس می ماند.

حواس نیز پنج چیز قرار داده شده که پنج چیز را درک می کنند تا چیزی از این محسوسات، از کف نرود. چشم آفریده شده است تا رنگ ها را درک کند. اگر رنگ ها وجود داشتند و در این حالت چشمی نبود که آنها را درک کند، هیچ سودی در آنها متصور نبود.

گوش آفریده شده تا صداها را درک کند. اگر صداها وجود داشتند و گوش نبود که آنها را ادراک کند، دیگر هیچ نیازی به آنها نبود و هیچ مقصودی را برآورده نمی ساختند. دیگر حواس نیز چنین اند.

از سویی دیگر نیز همین حقیقت، صادق است. اگر چشم وجود داشت، ولی رنگ ها وجود نمی داشتند، چشم را هیچ خاصیتی نبود؛ یا اگر گوش وجود داشت، ولی صداها وجود نمی داشتند گوش را هیچ جایگاهی نبود. پس بین که چگونه این حواس و محسوس ها با همدیگر اندازه و همسان شده اند و هر حسی را محسوسی است که بر آن اثر می گذارد و هر محسوسی را نیز حسی است که آن را درک می کند. با وجود اینها چیزهایی همانند نور و هوا، واسطه ی میان حواس و محسوس ها آفریده شده اند که حواس، جز به کمک آنها کامل نمی شوند؛ چه، اگر نوری که رنگ را بر چشم آشکار سازد، نبود، چشم نمی توانست رنگ را درک کند و اگر هوایی که صدا را به گوش برساند، نبود، گوش نیز نمی توانست صدا را درک کند.

پس آیا بر هر کس که نگاهی درست بیفکند و فکر خویش را به کار گیرد، پوشیده می ماند که پدیده ای چون فراهم بودن حواس و محسوس های همسان و همناخت با یکدیگر، و نیز فراهم شدن چیزهای دیگر به کمک آنها کامل می شود و توصیف آنها را گفتم، می تواند از چیزی جز هدفداری و اندازه گیری از جانب خدای لطیف آگاه، سرچشمه گرفته باشد؟

ای مفضل! در زندگی نابینایان و خللی که در کارشان روی می دهد، اندیشه کن و ببین که چگونه چنین کسی، نه جای گام های خویش را می بیند، نه پیش روی خود را می بیند، نه میان رنگ ها تفاوت می گذارد، نه چشم اندازه های زیبا و زشت را از هم باز می شناسد، نه اگر از سویی به او حمله ببرند، گودالی را که پیش پایش هست، می بیند، نه اگر ضربه ی شمشیری به سوی او فرود آید، دشمن و ضربت او را می بیند، و نه به انجام دادن کارهایی چون نوشتن، داد و ستد و زرگری راهی می یابد، تا آن جا که اگر کارایی ذهنی وی نبود، به پاره سنگی افتاده بر زمین می مانست ...

ای مفضل! در پلک چشم، تا عمل کن و بنگر که چگونه به سان پوشش، بر آن قرار گرفته و چگونه مژه گاه ها به آویخته گاه های ریسمان می مانند و چه سان خداوند، چشم را در درون غار خویش نشانده و پرده موهایی (که اطراف آن است)، بر آن افکنده است.

جدول زمان بندی سرکه ها

نام سرکه	محتوای سرکه	روزها و زمان استفاده	نکات مصرف
اُثمَد	اُثمَد خالص	هر شب قبل از خواب	به تعداد فرد کشیده شود
سنگ سرکه (غیر اُثمَد)	سنگ خالص سرکه	یک روز درمیان	به تعداد فرد کشیده شود
کافوری امام باقر علیه السلام	صبر ، کافور	ماهی یک بار، جمعه ها	به تعداد فرد کشیده شود
کافوری امام صادق علیه اسلام	صبر، کافور، مُر مکی	۷ یا ۱۵ یا ۳۰ روز درمیان جمعه ها	به تعداد فرد کشیده شود
عنابی اول	عناب کامل	یکشنبه و چهارشنبه ها	به تعداد زوج کشیده شود
عنابی دوم	عناب کامل، هلیله زرد	دوشب در میان قبل از اُثمَد	به تعداد زوج کشیده شود
نشادر	نشادر، دارفلفل، فلفل سفید	ده روز ۱ بار	به تعداد زوج کشیده شود، به مدت ۱ ساعت، سپس بشوید، و اُثمَد کشیده شود
توتیا و هلیله	توتیا، اقلیمیا الذهب، اُثمَد، هلیله زرد، نمک اندرانی، آب باران	چهل روز متواتر، یک تا سه ساعت قبل از اُثمَد	به تعداد فرد کشیده شود
هلیله امام حسین علیه السلام	هلیله زرد، فلفل سیاه	پانزده روز متواتر	به تعداد فرد کشیده شود، به مدت ۱ ساعت، سپس بشوید، و اُثمَد کشیده شود
کندر اول	کندر خوراکی خالص	چهارشنبه ها	به تعداد فرد کشیده شود
کندر دوم	کندر، کافور، فلفل سیاه، دارفلفل، اُثمَد، آب باران، زعفران	۷ یا ۱۵ روز یک بار، چهارشنبه ها	به تعداد فرد کشیده شود
کندر سوم	کندر، اُثمَد، صبر، هلیله زرد، هلیله سیاه	هرشب قبل از اُثمَد	به تعداد فرد کشیده شود

جهت استفاده از تاثیرات درمانی هر سرکه به طور کامل، باید آن را قبل از خواب مصرف کرد.

آسمانی سرکه های

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

لباسهایتان را از پارچه های سفید انتخاب کنید و مردگانتان را در پارچه های سفید کفن نمائید

و سرمه هایتان را از اثمَد، که بهترین نوع سرمه است برگزینید،

که سرمه اثمَد باعث جلای چشم و رشد موها میگردد